

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL TASARIMI ANABİLİM DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI

**1900'LERDEN GÜNÜMÜZE SANAT AKIMLARININ
İNCELENMESİ VE KADIN GİYİMİ ÜZERİNE
KOLEKSİYON OLUŞTURMA**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:
Nurcan HURMA

İstanbul, 2019

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL TASARIMI ANABİLİM DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI

**1900'LERDEN GÜNÜMÜZE SANAT AKIMLARININ
İNCELENMESİ VE KADIN GİYİMİ ÜZERİNE
KOLEKSİYON OLUŞTURMA**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan:

Nurcan HURMA

Öğrenci No:

165583006

Danışman:

Prof. Hamdi ÜNAL

İstanbul, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “1900’lerden Günümüze Sanat Akımlarının İncelenmesi ve Kadın Giyimi Üzerine Koleksiyon Oluşturma” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. (21.06.2019)

Aday: Nurcan HURMA

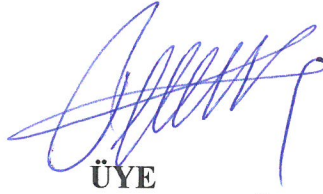
T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

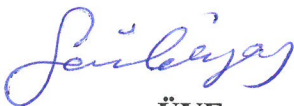
21/06/2019

Enstitümüz *Tekstil Tasarımı* Anasanat Dalı *Tekstil ve Moda Tasarımı* Programı yüksek lisans öğrencilerinden **165583006** numaralı **Nurcan HURMA**'nın "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*1900lerden Günümüze Sanat Akımlarının İncelenmesi Ve Kadın Giyimi Üzerine Koleksiyon Oluşturma*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 28/05/2019 tarih ve 2019/22 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince (6a.) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında oyçokluğu/oybirliği ile Kabul/Red veya Düzeltme kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Prof. Hamdi ÜNAL
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Dr. Esin SARIOĞLU
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Dr. Öğr. Üyesi Sevinç ÇELİKAY
(Doğuş Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Nurcan HURMA
Danışmanı : Prof. Hamdi ÜNAL
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans/2019
Alanı : Tekstil ve Moda Tasarımı
Anahtar Kelimeler : Sanat Akımları, Kadın Giyimi, Koleksiyon, Moda Tarihi,
Tasarım Süreci

ÖZ

1900'LERDEN GÜNÜMÜZE SANAT AKIMLARININ İNCELENMESİ VE KADIN GİYİMİ ÜZERİNE KOLEKSİYON OLUŞTURMA

Bu tez çalışmasında 1900'lerden günümüze sanat akımları incelenmiş olup bu akımlar hakkında kısaca bilgiler verilmiştir. Devamında ise sanatçıların ve toplumun akımlardan nasıl etkilendikleri eserleri ve o dönemde ki kadınların nasıl giysiler giydikleri incelenmiştir.

İlk olarak toplumsal olayların insan düşüncesini etkileyerek ortaya çıkan sanat akımları anlatılmış, yapılan eserler görsellerle desteklenmiş ve dönemdeki akımların değişkenliği incelenmiştir. Bu sanat akımlarının ortaya çıktığı dönemlerde kadın giyim modasına da değinilmiş olup modanın 10 yılda bir sürekli değişen yapısından söz edilirken ünlü tasarımcıların koleksiyonlara bunu nasıl yansıttıklarına da yer verilmiştir.

Giysi koleksiyon sürecinin aşamaları incelenmiş ve sanat akımlarından etkilenerak günümüze uygun baskı teknikleri anlatılmış, kadın giyimi üzerine aksesuarlar ile desteklenerek koleksiyon oluşturulmuştur.

Name and Surname : Nurcan HURMA
Supervisor : Prof. Hamdi ÜNAL
Degree and Date : Master /2019
Major : Textile and Fashion Design
Key Words : Art Movements, Women's Clothing, Collection, Fashion
History, Design Process

ABSTRACT

REVIEW OF THE ARTISTIC MOVEMENTS OF THE 1900s AND CREATING COLLECTION ON WOMEN'S GOWNS

In this thesis study, art movements from 1900s to the present are examined and brief information is given regarding these movements. Afterwards, the works of artists are examined, it is also examined how artists and society were affected by these movements and what kind of clothes women were wearing at that time.

First of all, art movements that come out by social events affecting human thought are explained, the works produced are supported with images and the variability of the movements within the period are examined. Women's clothing fashion is also mentioned for the period when these art movements emerged, and it is also mentioned how the famous designers reflect the continuously changing structure of the fashion in the last 10 years to their collections.

The steps of the clothing collection process are examined and the up-to-date printing techniques which have been influenced by the art movements are explained and the collection has been created by getting supported with the accessories on women's clothing.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

ŞEKİLLER LİSTESİ iv

KISALTMALAR viii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı1

1.2. Çalışmanın Kapsamı1

1.3. Çalışmanın Yöntemi1

İKİNCİ BÖLÜM

1900'LERDEN GÜNÜMÜZE SANAT AKIMLARI

2.1.Modernizm (1900-1970)2

2.2.Fovizm - Yırtıcılık (1900-1907)4

2.3 Dışavurumculuk - Ekspresyonizm (1905-1920)6

2.4 Kübizm (1907-1918)8

2.5. Fütürizm - Gelecekçilik (1909-1920)9

2.6. Süprematizm (1915-1920)13

2.7. Dadaizm (1915-1922)14

2.8. Yeni Plastisizm (1917-1931)15

2.9. Bauhaus (1919-1933).....18

2.10. Sürrealizm – Gerçeküstücülük (1921-1930)20

2.11. Pop Art (1950-1960)23

2.11.1. İngiltere’de Pop Art Akımı	24
2.11.2. Amerika’da Pop Art Akımı	27
2.12. Op Art (1965-1970)	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1900’LERDEN GÜNÜMÜZE KADIN GİYİMİ

3.1. 1900-1919	32
3.2. 1920-1929	36
3.3. 1930-1939	40
3.4. 1940-1949	44
3.5. 1950-1959	46
3.6. 1960-1969	48
3.7. 1970-1979	50
3.8. 1980-1989	51
3.9. 1990-Günümüz	53

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MODA KAVRAMI

4.1. Modayı Etkileyen Etmenler	54
4.1.1. Ekonomi	54
4.1.2. Siyaset	55
4.1.3. Teknoloji	55
4.1.4. Medya	55
4.2. Koleksiyon Oluşturma Süreci	55

BEŞİNCİ BÖLÜM

KADIN GİYİMİ KOLEKSİYON HAZIRLAMA AŞAMALARI

5.1. Koleksiyona Ait Temalar Ve İlham Kaynakları	57
5.2. Koleksiyonun Sezonu	57
5.3. Koleksiyona Ait Giysilerin Türü	57
5.4. Koleksiyonu Oluşturan Temel Renkler	57

5.5. Koleksiyonlarda Kullanılabilecek Kumaş Kaliteleri	58
5.6. Koleksiyonlarda Kullanılan Baskı Teknikleri	58
5.6.1. Dijital Baskı	58
5.6.2. Serigrafi Baskı	59
5.6.3. Tampon Baskı	60
5.6.4. Ofset Baskı	60
5.6.5. Tifdruk Baskı	61
5.7. Tez Koleksiyon Çalışmaları	62
5.7.1. Pop Art	64
5.7.2. Op Art	73
5.7.3. Yeni Plastisizm	81

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ

6.1. Özet	96
KAYNAKÇA	97

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Wassily Kandinsky tarafından 'Yellow,Red,Blue', 1925.....	3
Şekil 2. Henri Matisse tarafından 'Geniş Uzanan Nü', 1935	3
Şekil 3. Henri Matisse Tarafından, 'Şapkalı kadın', 1905	5
Şekil 4. Andre Derain Tarafından, 'Westminster Köprüsü', 1906	5
Şekil 5. Ernst Ludwig Kirchner Tarafından, 'Street, Berlin', 1913.....	6
Şekil 6. Franz Marc Tarafından, 'Little Yellow Horses', 1912.....	7
Şekil 7. Wassily Kandinsky Tarafından, 'Der Blaue Reiter-Mavi Süvari' yıllığının kapağı.....	7
Şekil 8. Pablo Picasso Tarafından, 'Avignon'lu Kadınlar', 1907	8
Şekil 9. Pablo Picasso Tarafından, 'Sandalyedeki Kadın', 1941.....	9
Şekil 10. Giacomo Balla Tarafından, 'Tasmalı Bir Köpeğin Dinamizmi', 1912	10
Şekil 11. Umberto Boccioni Tarafından, 'Bisikletçinin Dinamizmi', 1913.....	10
Şekil 12. Pierre Cardin Tarafından Hazırlanan Fütürist Çalışmalar	11
Şekil 13. Fütürizm - Dzhus Tarafından Hazırlanmış Olan CORPUS İsimli Sonbahar/Kış 2019 Koleksiyonu	11
Şekil 14. Fütürizm - Dzhus Tarafından Hazırlanmış Olan CORPUS İsimli Sonbahar/Kış 2019 Koleksiyonu 2	12
Şekil 15. Fütürizm- Ara Jo Tarafından Hazırlanmış olan Hyposis İsimli 2009 Koleksiyonu	12
Şekil 16. Kazimir Maleviç Tarafından, 'Süpermatist Kompozisyonlar', 1916.....	13
Şekil 17. Kazimir Maleviç Tarafından, 'The Knifegrinder', 1912.....	14
Şekil 18. Marcel Duchamp tarafından 'Fountain', 1917.....	15
Şekil 19. Piet Mondrian Tarafından 'Kırmızı Sarı ve Mavili' Tablosu, 1935.....	16
Şekil 20. Hollanda, Netherland, Roc Mondriaan Laak.....	17
Şekil 21. Hollanda'da mimar Gerrit Rietveld'in , Schröder Evi, 1925	17
Şekil 22. Gerrit Rietveld tarafından, 'Kırmızı ve mavi sandalye', 1917	18
Şekil 23. Bauhaus Okulunda Dokuma Dersi	19
Şekil 24. Bauhaus Okulunda Marangozluk Atölyesi.....	19
Şekil 25. René Magritte Tarafından, 'The Promise', 1950.....	20
Şekil 26. Max Ernst Tarafından , 'The Entire City', 1935	21
Şekil 27. Joan Miró Tarafından, 'Ciphers and Constellations In Love With A Woman', 1941	22
Şekil 28. Salvador Dali Tarafından, 'Belleğin Azmi' 1931	22
Şekil 29. Sürrealizm - Agatha Ruiz De La Prada Tarafından Hazırlanmış Olan Sonbahar/Kış 2009 Koleksiyonu	23
Şekil 30. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972	24

Şekil 31. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972	25
Şekil 32. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972	25
Şekil 33. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972	26
Şekil 34. Richard Hamilton tarafından 'Bugünün Evlerini Bu Denli Farklı ve Cazip Kılan Şey Nedir?', 1956	27
Şekil 35. Andy Warhol, Tarafından 'Campbell's Soup Cans', 1962	28
Şekil 36. Coco-Cola şişeleri.....	28
Şekil 37. Andy Warhol Tarafından, 'Marilyn Monroe', 1967.....	29
Şekil 38. Pop Art- Roy Lichtenstein Tarafından Hazırlanmış Olan Iceberg 2001 Koleksiyonu	29
Şekil 39. Bridget Riley Tarafından, ' Uneasy Centre', 1963.....	30
Şekil 40. Op Art- Eley Kishimoto Tarafından 200'de Tasarlanan Kask.....	31
Şekil 41. Vogue Kapağı "Motor Girl"	32
Şekil 42. Edward Dönemi Kadın Giyim Modası	33
Şekil 43. Güvercin Kadınlar	34
Şekil 44. 1900'lerde Kadın Giyimi.....	35
Şekil 45. Paul Poiret.....	36
Şekil 46. Harem Pantolonu	36
Şekil 47. 1920'lerde Saç Modası.....	37
Şekil 48. 1920'lerde Günlük Giyim	38
Şekil 49. 1920'lerde Kullanılan Şapka Örneği.....	38
Şekil 50. 1920'lere Ait Mayo Örneği	39
Şekil 51. Elsa Schiaparelli Tarafından Hazırlanan Abiye Tasarımı, 1937	40
Şekil 52.Elsa Schiaparelli Tarafından Hazırlanan Ceket Tasarımı, 1937.....	41
Şekil 53. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi	42
Şekil 54. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi 2	43
Şekil 55. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi 3	43
Şekil 56. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi	44
Şekil 57. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi 2	45
Şekil 58. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi 3	46
Şekil 59. Marilyn Monroe.....	47
Şekil 60. Sophia Loren.....	47
Şekil 61. Mary Quant Ait İlk Mini Etek Tasarımı	48
Şekil 62. Hippie Tarzı.....	49
Şekil 63. Saint Laurent Ait 'Pop Art' tasarımlarının 1966 Yılında Lide isimli Dergisine Ait Sayfa.....	50
Şekil 64. Japonya'da Kansai Yamamoto Tarafından Tasarlandı, 1971	50
Şekil 65. Punk Akımı Giyim Tarzı	51
Şekil 66. 1980'lerde Kadın Giyim Modası	52
Şekil 67. 1980'lerde Kadın Giyim Modası 2	52
Şekil 68. 1990'lerde Kadın Giyim Modası.....	53
Şekil 69. Dijital Baskı Makinası	59

Şekil 70. Serigrafi Baskı Makinası	59
Şekil 71. Tampon Baskı Makinası	60
Şekil 72. Ofset Baskı Makinası	61
Şekil 73. Tifdruk Baskı Makinası	61
Şekil 74. Yüzme Giyim Pop Art Koleksiyonu	62
Şekil 75. Spor Giyim Op Art Koleksiyonu	62
Şekil 76. Yeni Plastisizm Günlük Giyim Koleksiyonu	63
Şekil 77. Yeni Plastisizm Günlük Giyim Koleksiyonu 2	63
Şekil 78. Koleksiyon Çalışması Pop Art 1	64
Şekil 79. Koleksiyon Çalışması Pop Art 2	65
Şekil 80. Koleksiyon Çalışması Pop Art 3	66
Şekil 81. Koleksiyon Çalışması Pop Art 4	67
Şekil 82. Koleksiyon Çalışması Pop Art 5	68
Şekil 83. Koleksiyon Çalışması Pop Art 6	69
Şekil 84. Koleksiyon Çalışması Pop Art 7	70
Şekil 85. Koleksiyon Çalışması Pop Art 8	71
Şekil 86. Koleksiyon Çalışması Pop Art 9	72
Şekil 87. Koleksiyon Çalışması Op Art 1	73
Şekil 88. Koleksiyon Çalışması Op Art 2	74
Şekil 89. Koleksiyon Çalışması Op Art 3	75
Şekil 90. Koleksiyon Çalışması Op Art 4	76
Şekil 91. Koleksiyon Çalışması Op Art 5	77
Şekil 92. Koleksiyon Çalışması Op Art 6	78
Şekil 93. Koleksiyon Çalışması Op Art 7	79
Şekil 94. Koleksiyon Çalışması Op Art 8	80
Şekil 95. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 1	81
Şekil 96. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 2	82
Şekil 97. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 3	83
Şekil 98. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 4	84
Şekil 99. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 5	85
Şekil 100. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 6	86
Şekil 101. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 7	87
Şekil 102. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 8	88
Şekil 103. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 9	89
Şekil 104. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 10	90
Şekil 105. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 11	91
Şekil 106. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 12	92
Şekil 107. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 13	93
Şekil 108. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 14	94
Şekil 109. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 15	95

KISALTMALAR

YY : Yüzyıl

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Çalışmanın Amacı

Sanatta farklı görüş ve anlayışların ortaya çıkarak yeniliklerin meydana gelmesi sanat akımlarını oluşturmuştur. Her sanat akımının kendine özgü yapıtları bulunmaktadır.

Moda kavramı ilk olarak örtünme ihtiyacının ortaya çıkmasıyla başlamış olup zamanla insanların farklı görünme isteğiyle gelişmiştir.

Bu tezde 1900'lerden günümüze sanat akımlarının sanat eserlerine ve kadın giyimi üzerine etkileri incelenmiş ve bu akımlardan etkilenecek kadın giyimi üzerine koleksiyon oluşturma amaçlanmıştır.

1.2. Çalışmanın Kapsamı

Sanat akımları Modernizm, Fovizm, Dışavurumculuk, Kübizm, PopArt, Op Art, Yeni Plastisizm, Fütürizm, Süprematizm, Sürrealizm, Bauhaus, Dadaizm gibi alt başlıklar halinde incelenmiş olup bu dönemdeki kadın giyim modasına da yer verilmiştir. Bu akımlardan etkilenecek oluşturulan kadın giyimi koleksiyonum ise çalışmanın geri kalanını kapsamaktadır.

1.3. Çalışmanın Yöntemi

Hazırlanmış olan bu tezin yazımında kitaplardan, tezlerden ve elektronik ortam verilerinden yararlanılmıştır. Günümüze ve sanat akımlarına uygun kadın giyim üzerine tasarımlar ve grafikler hazırlanmış sanat akımlarından etkilenecek koleksiyon oluşturulmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM

1900'LERDEN GÜNÜMÜZE SANAT AKIMLARI

2.1.Modernizm (1900-1970)

Batı Avrupa'da 20 yy'a yeni bir kapı aralayan Modernizm akımı eski geleneklerden tamamen uzaklaşmış teknolojiye ve sosyal yaşama imza atan bir akım olarak ifade edilmektedir. İnsanların özgür bir şekilde düşüncelerini ve fikirlerini söyleyebildiği bu dönem gelecek yıllardaki akımlara da büyük bir öncülük etmiştir. (CUMMING, MODERNİZM, 2008)

İnsanı değerlere önem verilirken görsel sanatlarda , edebiyatta , felsefede de etkilerini göstermeye başlamıştır. İnsanlar için özgürlüğü, barışı ve mutluluğun gerçekliğine inandıran bu akım teknolojinin hızla yaygınlaşmasıyla insanlar arasındaki iletişimi azaltırken maddi duyguları ön plana çıkarmıştır. İnsanlar birbirlerinden uzaklaştıkça yalnız kalmaya başlamış ve bunu edebi eserlerinde anlatırken toplumsal yaşamdan uzaklaşan bireysel konuları ele almıştır. (CUMMING, MODERNİZM, 2008)

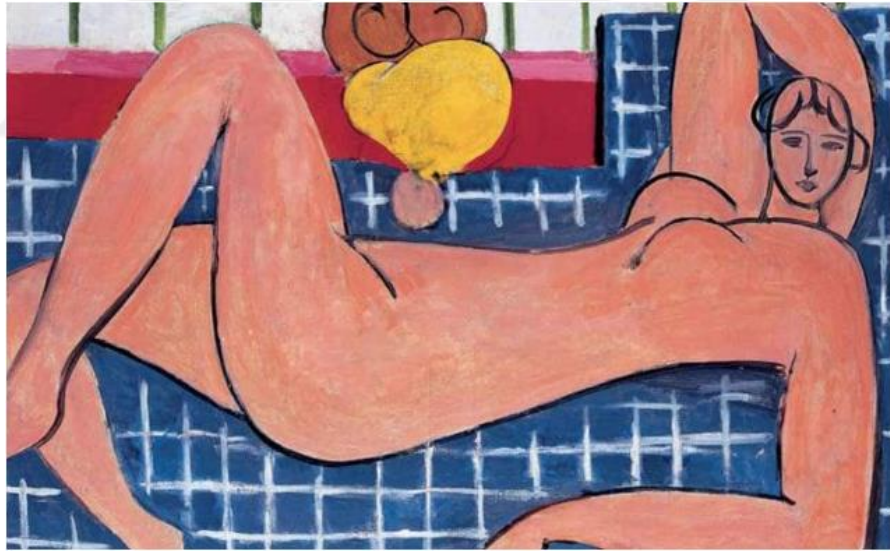
Modernizm akımının insanları yalnızlığa süreklemesi insanların beklentilerini karşılayamamış ve modernizm akımının etkileri azalmaya başlamıştır. (Özdemir, 2016)

“Modernizm akımının öncüleri; Wassily Kandinsky, Kazimir Maleviç , Henri Matisse, Pablo Picasso ve Laszlo Moholy Nagy'dir.” (PHILLIPS, Modernizm, 2016)

Şekil 1. Wassily Kandinsky tarafından 'Yellow,Red,Blue', 1925

Kaynak: <http://totallyhistory.com/wp-content/uploads/2012/12/yellow-red-blue-1925-kandinsky.jpg>

Şekil 2. Henri Matisse tarafından 'Geniş Uzanan Nü', 1935

Kaynak: <https://www.telegraph.co.uk/travel/destinations/north-america/united-states/articles/Matisse-where-to-see-his-work-from-Baltimore-to-the-Tate-Modern/>

2.2.Fovizm - Yırtıcılık (1900-1907)

Fovizm 1905'te Paris'te bir grup ressamın bir araya gelerek istedikleri renkleri istedikleri nesneleri veya insanlar üzerinde gerçek ile bağlantısı olmadan kullanılmaya başlanmış bir sanat akımıdır. Akım adını Paris'te ilk sergilerinin açıldığı zaman kullanmış oldukları teknik yüzünden sergiye gelmiş olan Louis Vauxcelles isimli eleştirmenden almıştır. Eleştirmen fırça darbelerini çok sert bulmuş ve vahşi hayvan yani Les Fouves olarak nitelendirmişti. Bu ismi beğenen sanatçılarda akıma Fovizm demişlerdir. (Sunal, 2016)

“Çimleri mavi renk, ağaçları pembe, insanın ten rengini ise turuncu kullanırken gelişi güzel fırça darbeleriyle ortaya çıkan eserleri sanatçıların duygularını da ortaya koyuyordu. Gerçeklikten tamamen uzak rengin de ön planda olduğu eserlerin en göz alıcı noktası da parlak renkler olurken psikolojik durumlarını da anlatmak için saf renkler kullanıyorlardı. Eserlerinde perspektif olmamakla beraber natürmort ve insan figürlerini işlemişlerdir.” (PHILLIPS, Fovizm, 2016)

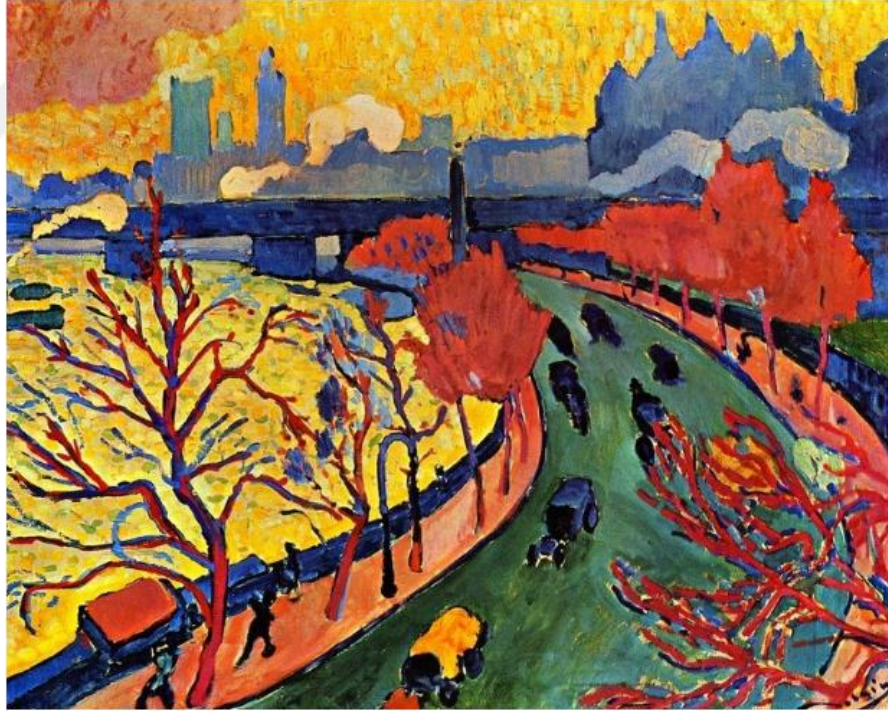
Bu akım çok uzun sürmemiş ve sanatçılar başka akımlara yönelerek bu akımı sonlandırmışlardır.

“Fovizm akımının öncüleri; Georges Braque , Andre Derain, Henri Matisse , Kess Van Dongen ve Maurice De Vlaminck'dir.” (PHILLIPS, Fovizm, 2016)

Şekil 3. Henri matisse Tarafından, ‘Şapkalı kadın’, 1905

Kaynak: <https://resimbiterken.wordpress.com/2014/03/18/henri-matissenin-woman-with-a-hat-eseri/>

Şekil 4. Andre Derain Tarafından, ‘Westminster Köprüsü’, 1906

Kaynak: <https://www.tarihli-sanat.com/fovizm-ve-henri-matisse/>

2.3. Dışavurumculuk - Ekspresyonizm (1905-1920)

1905 ‘te Kuzey Avrupa ve Almanya da ortaya çıkmış olup 1920’li yıllara kadar devam etmiştir.

“Ekspresyonizm ‘Die Brücke’ (Köprü) ve ‘Der Blaue Reiter’ (Mavi Süvari) akımı olmak üzere iki gruba ayrılır. Die Brücke grubu 1905’te ortaya çıkarken Der Blaue Reiter grubu ise 1911’de ortaya çıkmıştır.” (Sadık, Ekspresyonizm Sanat Akımı – Dışavurumculuk, 2017)

Sanatçılar eserlerinde bulunan doğayı ve nesneleri gerçekteki gibi değil de hayal ettikleri gibi duygularını ön plana çıkartarak tuvallerine yansıtmışlardır. Fırça darbelerini serbest bir biçimde kullanırken biçime de çok önem vermemişlerdir. İnsanların vücutlarının bile deforme olmuş bir şekilde kullanmışlardır. Renkleri birbirlerine karıştırmadan saf bir şekilde sanata dönüştürmüşlerdir. (Sadık, Ekspresyonizm Sanat Akımı – Dışavurumculuk, 2017)

“Ekspresyonizm akımının öncüleri ise; Wassily Kandinsky, Franz Marc, Gabriele Münter, Emil Nolde ve Ernst Ludwig Kirchner’dir.” (PHILLIPS, Dışavurumculuk, 2016)

Şekil 5.Ernst Ludwig Kirchner Tarafından, ‘Street, Berlin’, 1913

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2016/10/Ernst-Ludwig-Kirchner-Street-min.jpg>

Şekil 6. Franz Marc Tarafından, ‘Little Yellow Horses’, 1912

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2016/10/franz-marc-little-yellow-horses-min.jpg>

**Şekil 7. Wassily Kandinsky Tarafından, ‘Der Blaue Reiter-Mavi Süvari’
yıllığının kapağı**

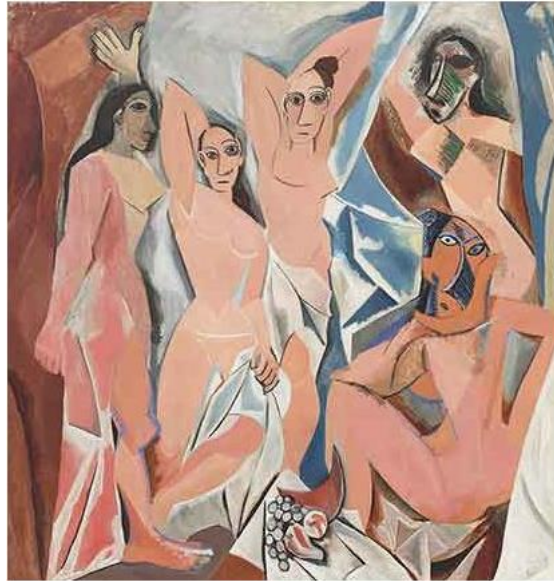
Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/bilmeniz-gereken-14-ekspresyonist-ressam-ve-tablolari/>

2.4. Kübizm (1907-1918)

Kübizm 1907de yılında Paris’te Ekspresyonizm’e tepki olarak doğup 1918 yılına kadar süren bir sanat akımıdır. Bu sanat akımının başlıca sanatçıları Pablo Picasso ve George Brogue’dir. Picasso’nun Avignonlu kızlar isimli eseri Kübizm’in başlıca noktası olmakla beraber sanat tarihinde önemli bir yer almaktadır. Kübistlerin yapmış olduğu en önemli yenilik, belli bir formu olmayan tüm parçaların bir araya getirilmesiyle oluşmuş yapboza benzeyen eserlerdir. Bu eserlerde renk ikinci plana atılarak biçim ön plana çıkarılmıştır. (PHILLIPS, Kübizm , 2016)

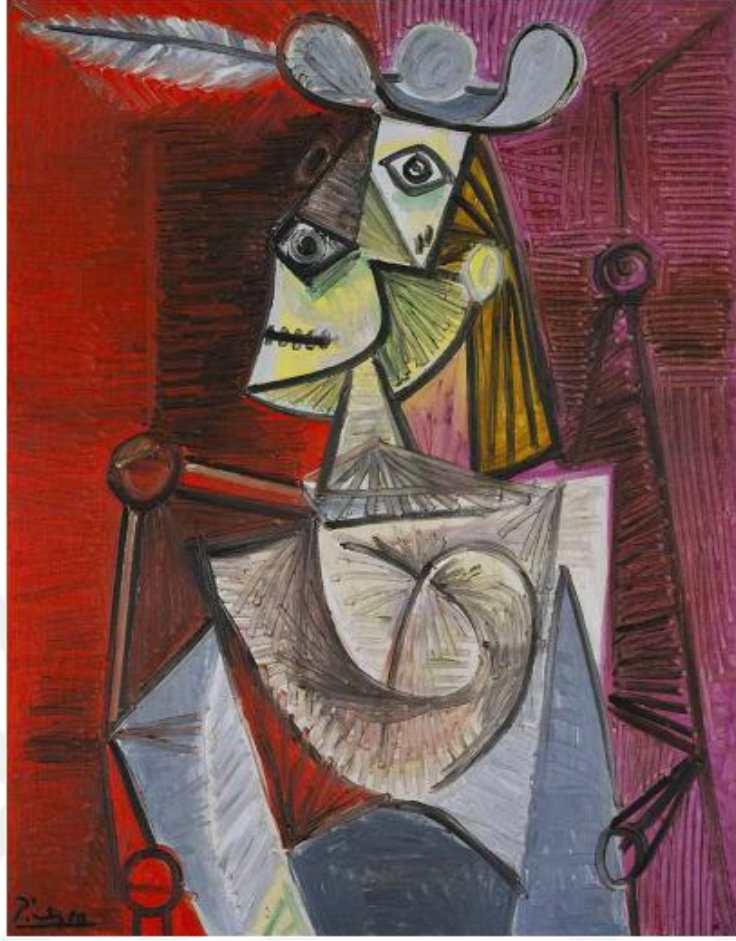
Monokrom boya kullanarak tuvale yaptıkları eserlere analitik k bizim denilirken kağıt parçalarını tuvale yapıştırarak yaptıkları eserleri de sentetik k bizim olarak adlandırılır. (PHILLIPS, Kübizm , 2016)

“Kübizm akımının  nc leri; Georges Braque, Juan Gris, Fernand Leger, Jacques Lipchitz ve Pablo Picasso’dur.” (PHILLIPS, Kübizm , 2016)

şekil 8. Pablo Picasso Tarafından, ‘Avignon’lu Kadınlar’, 1907

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-p/picasso-pablo/pablo-picasso-avignonlu-kadinlar-9518/>

Şekil 9. Pablo Picasso Tarafından, ‘ Sandalyedeki Kadın’, 1941

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-p/picasso-pablo/pablo-picasso-sandalyedeki-kadin/>

2.5. Fütürizm - Gelecekçilik (1909-1920)

‘Fütürizm’ bir diğer adıyla ‘gelecekçilik’ olarak bilinir. İtalya’da ortaya çıkmış olan bu akım geçmişini tamamen var olmamış gibi saymıştır. Yeniliği hedefleyen bu akım da hareket kavramı anahtar bir kelimedir. Dans eden insanlar, yarış içinde olan motosikletler ve trenler gibi hareketli şeyleri konu olarak benimsemişlerdir. Kübizim’den oldukça etkilenen bir akımdır. (KAVRAKOĞLU, 2014)

“ Fütürizm akımının öncüleri ; Giacomo Balla, Umberto Boccioni, Carlo Carra ve Gino Severini’dir.” (PHILLIPS, Fütürizm, 2016)

Şekil 10. Giacomo Balla Tarafından, ‘Tasmalı Bir Köpeğin Dinamizmi’,1912

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-b/balla-giacomo/giacomo-balla-tasmali-kopegin-dinamizmi/>

Şekil 11. Umberto Boccioni Tarafından, ‘Bisikletçinin Dinamizmi’, 1913

Kaynak: <http://www.wikiwand.com/tr/F%C3%BCt%C3%BCrizm>

1950’ler de Chanel New Look akımına tepki olarak etek ve ceket kombinleri hazırlayarak yeni bir popülerliğe imza attı. Pierre Cardin fütürizmden etkilenerek tasarımlar yapmıştır.

Şekil 12. Pierre Cardin Tarafından Hazırlanan Fütürist Çalışmalar

Kaynak: <https://html2-f.scribdassets.com/661xlsv0g2fox6d/images/35-8506b7a25e.jpg>

Şekil 13. Fütürizm - Dzhus Tarafından Hazırlanmış Olan CORPUS İsimli Sonbahar/Kış 2019 Koleksiyonu

Kaynak: https://fashionweekonline.com/wp-content/uploads/2019/02/DZHUS-AW19_UFW_11-699x1050.jpg

Şekil 14. Fütürizm - Dzhus Tarafından Hazırlanmış Olan CORPUS İsimli Sonbahar/Kış 2019 Koleksiyonu 2

Kaynak:https://fashionweekonline.com/wp-content/uploads/2019/02/DZHUS-AW19_UFW_14-699x1050.jpg

Şekil 15. Fütürizm- Ara Jo Tarafından Hazırlanmış olan Hyposis İsimli 2009 Koleksiyonu

Kaynak:<https://1a1ke31wshtt3k0e9u2nxtwz-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2009/11/ara-jo-futuristic-fashion-design-2.jpg>

2.6. Süprematizm (1915-1920)

Süprematizm geometrik şekillerin temel şekillerini bozmadan en sade biçimde sergileyen sanat akımıdır. Rusya’da ortaya çıkan bu akımın başlıca temsilcisi Kazimir Malevich’dir. Kazimir Malevich ilk defa eserlerini 1917 yılında fütürist fuarında sergilemiştir. Maleviç geometrik formları kullanarak yeni bir anlatım biçimi ortaya çıkarmıştır. Bu akımda çok renk bulunmaz. (PHILLIPS, Süprematizm, 2016)

“Süprematizm akımının öncüleri; Kseniya Boguslavskaya, El Lissitzky , Kazimir Maleviç , Ivan Puni ve Olga Rozanova’dır.” (PHILLIPS, Süprematizm, 2016)

Şekil 16. Kazimir Maleviç Tarafından, ‘Süprematist Kompozisyonlar’,1916

Kaynak: <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1452527512.pdf>

Şekil 17. Kazimir Maleviç Tarafından, ‘The Knifegrinder’, 1912

Kaynak: <https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis-46-suprematizm/>

2.7. Dadaizm (1915-1922)

Dadaizm kelimesi Fransızca’da dada kelimesinden ortaya çıkarak, oyuncak tahta at anlamından ortaya çıkmıştır. (CUMMING, DADA, 2008) Akımın ismine karar verirken ise sözlükteki çoğu kelimeyi minik minik kağıtlara yazmışlar ve şapkanın içine atmışlardır. İçlerinden çıkan kelime ise dada kelimesi olmuştur.

Dadaizm 1915’li yıllarda ortaya çıkmış kuralsızlık olarak ifade edilmektedir.

Dadaistler kuşku doludur. İsyan kar tavırları ve kuşku dolu olmaları hiçbir şeye inanmamalarına sebep olmuştur. Estetiğe önem vermezler. (Anonim, Edebiyat Öğretmeni)

“Dadaizm akımının öncüleri; Jean Arp, Kurt Schwitters ve Man Ray’dır.” (PHILLIPS, Dadaizm, 2016)

Şekil 18. Marcel Duchamp tarafından 'Fountain', 1917

Kaynak: https://cdn-images-1.medium.com/max/1600/1*FIwPaDtfOed23V-wlWMTUg.jpeg

2.8. Yeni Plastisizm (1917-1931)

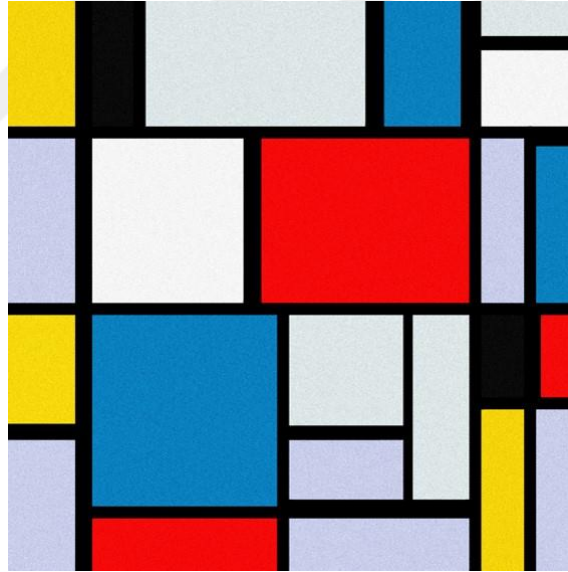
1917'de Kübizm'den etkilenerek ortaya çıkmış olan Yeni Plastisizm akımı 1931'e kadar devam etmiştir. Akımın başladığı yer Hollanda'dır. Bu akımın en büyük öncüsü olarak Piet Mondrian bilinir. (Anonim, Tasarım Akademisi, 2018)

Eserlerinde kalın dik açılı düz ve yatay çizgilerin bir araya gelmiştir. İçlerinde de mavi, kırmızı ve de sarı doldurulmuş olan kutucukları temel öğeleridir. Beyaz , gri ve siyah ise nötr renkleri olarak kullanılırken zemin rengi ise beyazdır. Bu tarzı tanımlamak içinde De Stijl terimini kullanmışlardır. (Anonim, Tasarım Akademisi, 2018)

Akımda kullanılan renkler, geometrik şekiller, kompozisyonlar günümüze kadar gelmiş olup eşyalarda, giysiler de, mimaride her türlü alanda kullanılır hale gelmiştir.

1915’te mimar Von Doesburg ve Mondrian De Stijl isminde dergi çıkarmışlardır. Dergilerinde fikirlerini anlatıyorlardı. Bu dergide fikirlerini paylaşarak evrensellik elde etmeyi amaçlıyorlardı. Akımın asıl amacı farklı bir tasarım anlayışı olduğu için akım başarılı olmuştur. (Anonim, Tasarım Akademi, 2018)

“Yeni Plastisizm akımının öncüleri ; Piet Mondrian , Gerrit Rietveld , Bart Van Der Leek , Theo Van Doesburg ve George Vantongerloo’dur.” (PHILLIPS, Yeni Plastisizm, 2016)

Şekil 19. Piet Mondrian Tarafından ‘Kırmızı Sarı ve Mavili’ Tablosu, 1935

Kaynak: <http://furkanucar.com.tr/de-stijl/>

Şekil 20. Hollanda, Netherland, Roc Mondriaan Laak

Kaynak: <http://furkanucar.com.tr/de-stijl/>

Şekil 21. Hollanda’da mimar Gerrit Rietveld’in , Schröder Evi, 1925

Kaynak: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/338507>

Şekil 22. Gerrit Rietveld tarafından, 'Kırmızı ve mavi sandalye', 1917

Kaynak: <https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis-45-neoplastisizm-ve-de-stijl/>

2.9. Bauhaus (1919-1933)

Tasarım ve mimarlığı bir araya getirerek farklı bir stil geliştirmeyi amaçlayan bu okul Walter Gropius tarafından Almanya'da kuruldu. Bauhaus adını Almanca bauen kelimesinden yani inşa etmek'ten almıştır. (PHILLIPS, Bauhaus, 2016)

Gropius 2. Dünya Savaşı'nın hemen arkasından görevi bittikten sonra çalışmaya başlamak ister. Berlin kökenli Gropius mimar yetiştiren bir aileden geldiği için zaman kaybetmeden iş sahibi olur. Güzel sanatlar okulunda ve uygulamalı sanatlar okulunda işe başlar ; fakat onun asıl amacı sanat ve zanaat bir araya getirerek hem fonksiyonel hem de sanatsal işler ortaya çıkarmak istiyordu. (PHILLIPS, Bauhaus, 2016)

Cam , tekstil, taş , metal ve boyama üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Çok fazla form olduğundan dolayı küre, daire ve dikdörtgen kullanımı bauhaus'a uygun ayrı bir anlatım biçimidir. Okul o kadar çok gelişmiştir ki mobilyalar, duvar kağıtları ve kumaşlar üretmeye başlamıştır.

“Bauhaus akımının öncüleri ; Herbert Bayer, Johannes Itten , Wassily Kandinsky, Paul Klee , Laszlo Moholy Nagy’dır.” (PHILLIPS, Bauhaus, 2016)

Şekil 23. Bauhaus Okulunda Dokuma Dersi

Kaynak: <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1500186220.pdf>

Şekil 24. Bauhaus Okulunda Marangozluk Atölyesi

Kaynak: <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1500186220.pdf>

2.10. Sürrealizm – Gerçeküstücülük (1921-1930)

Sürrealizm, nesnelerin ya da doğanın gerçek görünüşü gibi değil de objelerin sıra dışı gerçek olmayan hatta insanların bilinçaltındaki anlatma şeklidir. Sürrealizm bir diğer anlamıyla Gerçeküstücülük olup 1920’li yıllarda Andre Breton öncülüğünde psikanalist Freud’un psikanaliz teknikleri sayesinde ortaya çıkmıştır. Freud insanların bilinçaltlarında olan şeylerin anılarından yada yaşadıkları şeylerden geldiklerini savunur. (YAYKIR, 2017)

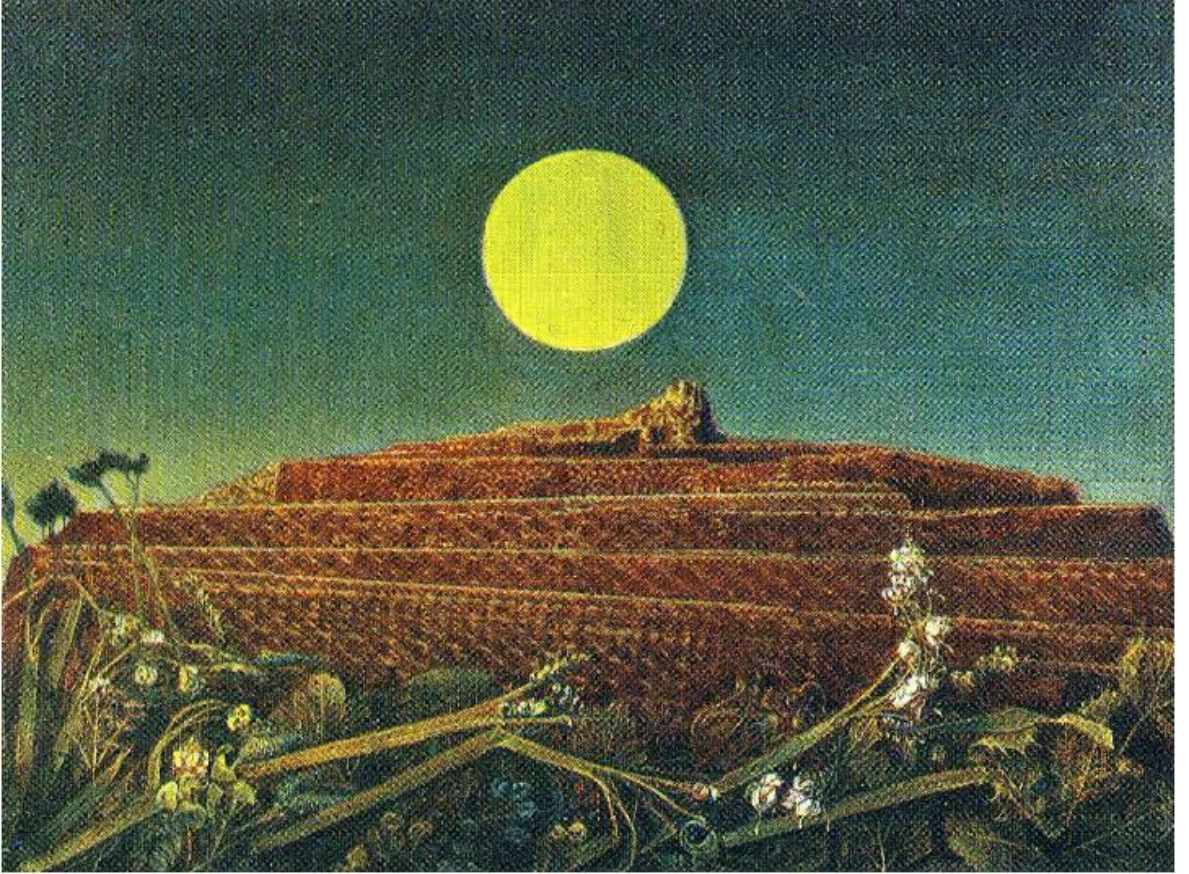
Sürrealistler hayal ettikleri şeyleri özgürce resmetmekte serbesttirler. Olağan dışı objeler insanı hayrete düşüren soyut eserleri oldukça mevcuttur. Örneğin ; saatlerin güneşin altında erimesi , devasal büyüklükte hayvanlar , çocuksu figürler... (YAYKIR, 2017)

“Sürrealizm akımının öncüleri ; Salvador Dali, Joan Miro, Andre Masson, Rene Magritte, ve Max Ernst’dir.” (Anonim, ÇAĞDAŞ SANAT AKIMLARI, 2007)

Şekil 25. René Magritte Tarafından, ‘The Promise’, 1950

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2015/08/the-promise-1950.jpg>

Şekil 26. Max Ernst Tarafından ,'The Entire City', 1935

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2015/08/max-ernst-the-entire-city.jpg>

Şekil 27. Joan Miró Tarafından, 'Ciphers and Constellations In Love With A Woman', 1941

Kaynak: <http://www.leblebitozu.com/wp-content/uploads/2015/08/joan-miro.jpg>

Şekil 28. Salvador Dali Tarafından, 'Belleğin Azmi' 1931

Kaynak: <https://img-s2.onedio.com/id-57ecdace597087100ca198c1/rev-0/w-635/f-jpg-webp/s-cba171019270911f59c14f0f3f7af9d9806ffe97.webp>

Şekil 29. Sürrealizm - Agatha Ruiz De La Prada Tarafından Hazırlanmış Olan Sonbahar/Kış 2009 Koleksiyonu

Kaynak:http://1.bp.blogspot.com/-anY0cnOrcaw/UegijWjIk-I/AAAAAAAAAB_o/K_vlkGQevQs/s1600/85198107_10.preview.jpg

2.11. Pop Art (1950-1960)

Pop Art akımı genç sanatçılar tarafından 1950’li yıllarda İngiltere’de popüler sanat tanımıyla ortaya çıkmış olup, 1960’lı yıllarda ise Amerika’da gündeme gelmiştir. Popüler sanatı kısaca Pop Art olarak tanımlamışlardır. Akımın en önemli temsilcisi olan Lawrence Alloway, Pop Art terimini ilk defa The Arts and The Mass

Media (Sanatlar ve kitle iletişimi) isimli makalesini 1958 yılında Architectural Design adlı dergide yayınlamıştır. (Sadık, Pop Art Nedir? – Pop Sanat (Popüler Sanat), 2018)

2.11.1.İngiltere’de Pop Art Akımı

Sanatçılar eserlerini kitle iletişim araçlarından ilham alarak çalışmış ve farklı çalışmalar yaparak halkın ilgisini çok kısa sürede kazanmaya başlamıştır. Ressamlar eserlerini bir çok sergide halka açmışlardır fakat akıma ilk imza attıkları sergisi 1952 yılında Institute of Contemporary Art’ta açmış oldukları sergidir. Sergilerinde ana tema hareket,makine ve insandır. Pop Art’ın İngiltere’ye damgasını vurmasının sebebi Eduardo Paolozzi bu sergide reklamlardan, çizgi romanlardan , ünlülerden hatta dergilerden alınmış fotoğrafları bir araya toplayarak bir slayt gösterisi yapmıştır. ‘Bunk’ isimli kolajları ise Pop Art kültürünün en gözde simgesi olmuştur. (Anonim, İstanbul Sanat Evi, 2018)

Şekil 30. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972

Kaynak: http://www.brandlifemag.com/wp-content/uploads/2016/04/bunk-3_800x1200.jpg

Şekil 31. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972

Kaynak: http://www.brandlifemag.com/wp-content/uploads/2016/04/bunk-4_800x1200.jpg

Şekil 32. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972

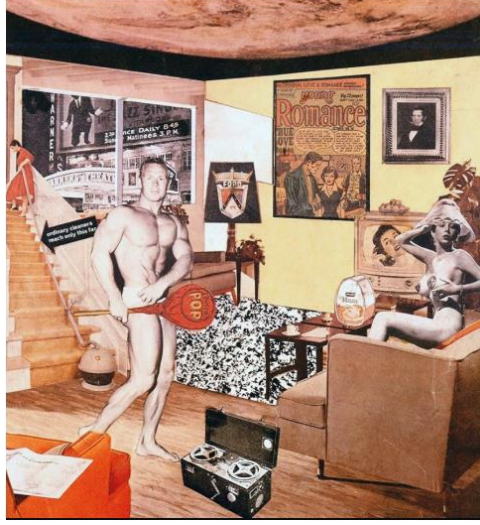
Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/wp-content/uploads/2016/04/eduardo-paolozzi-bunk-800x1200.jpg>

Şekil 33. Eduardo Paolozzi Tarafından 'Bunk' 1972

Kaynak: http://www.brandlifemag.com/wp-content/uploads/2016/04/bunk-6_800x1200.jpg

“Bu akımın bir önemli diğer ismi iki ismi ise Peter Blake ve Richard Hamilton’dur. Peter Blake ‘On the Balcony’ isimli kolajını Richard Hamilton ise ‘Bugünün Evlerini Bu Denli Farklı ve Cazip Kılan Şey Nedir?’ kolajları büyük dikkat çekmiştir.” (Kaynakçı)

Şekil 34. Richard Hamilton tarafından ‘Bugünün Evlerini Bu Denli Farklı ve Cazip Kılan Şey Nedir?’, 1956

Kaynak: http://www.brandlifemag.com/wp-content/uploads/2016/04/Richard-Hamilton-just-what-is-it-that-makes-todays-home-so-different_840x900.jpg

“Akımın en önemli sanatçıları ise ; Eduardo Paolozzi ,David Hockney , Allen Jones, Tom Phillips, Peter Blake ve Richard Hamilton’dur.” (PHILLIPS, Pop Art, 2016)

2.11.2.Amerika’da Pop Art

Pop Art Amerika’da en hızlı bir şekilde yaygınlaşan akım olup kısa sürede insanların ilgi odağı olmuştur. Bunun sebebi ise radyodan , televizyondan , dergilerden ve gazatelerden büyük ölçüde etkilenmiş olmalarıydı. Bu akımın en büyük öncüleri ise; Roy Lichtenstein, Rosenquist , Dine ve Andy Warhol’dur. (Sadık, Pop Art Nedir? – Pop Sanat (Popüler Sanat), 2018)

Andy Warhol Coco-Cola şişelerinden ve Campbell Soup tenekelerini ilham kaynağı olarak görmüş bu nesneleri raflarda gibi yan yana koyarak ya da farklı farklı renklerde boyayarak farklı bir stil oluşturmuştur. Bu nesnelerin yanı sıra eserlerinin en önemli isimleri ise Marilyn Monroe, Jackie Kennedy ve ya Elvis Presley’dır. (Anonim, Pop Art Hakkında Her Şey: Tarihi, Sanatçıları ve Eserleri, 2018)

Şekil 37. Andy Warhol Tarafından, 'Marilyn Monroe', 1967

Kaynak: <https://cdn4.themaggar.net/wp-content/uploads/2018/02/pop-art-warhol-540x234.jpg>

Şekil 38. Pop Art- Roy Lichtenstein Tarafından Hazırlanmış Olan Iceberg 2001 Koleksiyonu

Kaynak: <https://d2jv9003bew7ag.cloudfront.net/uploads/Iceberg-Collection-Inspired-by-Lichtenstein%E2%80%99s-work-2001.jpg>

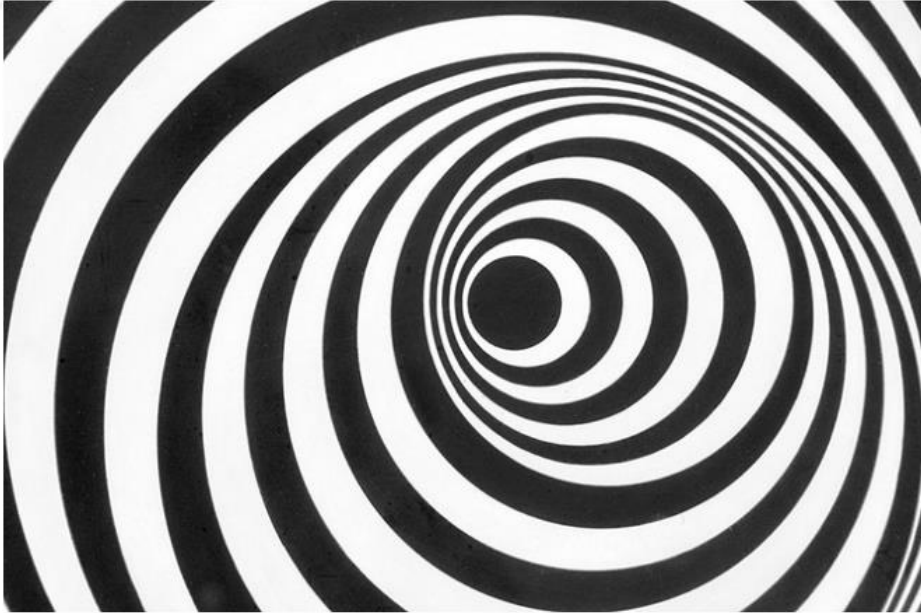
2.12. Op Art (1965-1970)

Renkler ve çizgiler ile kullanılan esere bakıldığında göz yanılsaması oluşturan ve genellikle soyut olan sanat akımına Op Art denir. Op Art'ın bir diğer adı da optik resimdir. 1960'lar da ortaya çıkan bu sanat akımının en önemli rengi siyah ve beyazdır.

Op Art terimi ilk defa 1965'te Modern Sanatlar Müzesi'nde 'The Responsive Eye' isimli sergide ortaya çıkmıştır. Op Art demek üç boyutlu çizgisel ve geometrik formların insanın bilinçaltını etkileyen gölge oyunlarının bulunması demektir. (Tuğal, 2012)

Akım 1960'lı yıllarda yaygın bir hale gelmiştir. Op Art'ın halk tarafından oldukça kısa bir süre de benimsenmiş ve kendini reklamlar da , dekorasyonlar da ve modada da göstermiştir.

Op Art akımının öncüleri ; Richard Anuszkiewicz , Michael Kidner , Larry Poons , Bridget Riley ve Victor Vasarely'dir. (PHILLIPS, Op Art, 2016)

Şekil 39. Bridget Riley Tarafından, ' Uneasy Centre', 1963

Kaynak: <https://www.matematiksel.org/sanat-ile-bilimin-birlesimi-op-art/>

Şekil 40. Op Art- Eley Kishimoto Tarafından 2000'de Tasarlanan Kask

Kaynak: <http://www.op-art.co.uk/wp-content/uploads/2011/11/ek-ruby-helmets-belvedere.jpg>

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1900'LERDEN GÜNÜMÜZE KADIN GIYIMI

3.1. 1900-1919

1900'lü yıllar moda tarihinin en önemli noktası olarak bilinirken teknolojinin hızla ilerlemiş olduğu, kadınların toplum içinde ön plana çıkıp, eşitlik kavramı arayışları içinde bulundukları bir dönemdir.

Kadınların kendilerini daha güçlü hissetmesinden dolayı gittikleri yerlere uygun özel giysiler giyip farklı aksesuarlar kullanmaya başlamışlardır. Bu dönemin en gözde moda tasarımcıları Paul Poiret, Paquin, Drecolle ve Watson Rauff'dur. 1982'de 'Vogue' isimli dergi ortaya çıkmıştır. 'Vogue' isimli dergide moda fotoğraflarına oldukça yer verilirken 1911 yılında pantolon konu alınmaya başlanmıştır. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 41. Vogue Kapağı “Motor Girl”

Kaynak: <https://html2-f.scribdassets.com/661xlxsv0g2fox6d/images/15-51e61ed0e5.jpg>

1.Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla bundan etkilenen sanatçılar ve tasarımcılar askere gitmiş gitmeyenler ise zor ve sıkıntılı durumlar içinde çalışmalarını devam ettirmeye çalışmışlardır ; fakat haute couture olarak çalışan moda tasarımcıları ise bu durumları görmezden gelip erkekler için üniforma tarzı devam etmiştir. (GÖKDEMİR, 2012)

Kadın giyimi modasında ise kadınların daha aktif çalışmaya başlamasıyla fonksiyonel parçalar artmış ve daha ciddi görünümler ortaya çıkmış askeri üniformalar etkisi barındıran giysiler yerleri almıştır. Etek boyları kısalmış , korselerden uzaklaşmışlardır.

1904'te sütyen kelimesi ilk defa kullanılmış olup sıkı bağlanan korseli yaşamlarına geri dönmüşlerdir. Edward Dönemi'nde kadınlar bellerini oldukça ince gösteren 'Sağlık Korsesi' kadınların en ilgi odağı olan şeydir. Ayaklarının daha küçük görünmesi için ise küçük ayakkabıları tercih etmişlerdir. Şapkalar ise oldukça büyük ve abartılı bir şekilde kullanılmıştır. Şapka boyutları büyüdükçe saçlarda büyümüş böyle olunca kadınları 'güvercin kadın' diye tanımlamışlardır. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 42. Edward Dönemi Kadın Giyim Modası

Kaynak: <https://html2-f.scribdassets.com/661xlsv0g2fox6d/images/12-fd55f9614b.jpg>

Şekil 43. Güvercin Kadınlar

Kaynak: <https://html1-f.scribdassets.com/661xlxsv0g2fox6d/images/13-0a622726b0.jpg>

1912’de Coco Chanel ilk butiğini açarken 1916’da ise kadın giyiminde askeri üniformaların etkileri arttı.

Şal yakalar, bolerolar, asimetrik ceketler, danteller kullanılmış etekler, eldivenler otrişli şapkalar 1900’lerin en dikkat çekici parçalarıydı. Elbise ve ceket kombinleri sıkça kullanılmaktaydı. Ceketlerde ise erkek kesimleri oldukça dikkat çekmiştir. Gece kıyafetlerinde kare yakalar, karpuz kollar, volanlar ve eldivenler trend haline gelmiştir. Gece giysilerinde bulunan dekolteler günlük yaşamda kullanılmamaktaydı. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 44. 1900’lerde Kadın Giyimi

Kaynak: <https://html1-f.scribdassets.com/661xlxsv0g2fox6d/images/14-55652115bc.jpg>

1900 kadınlar güzelliğe büyük ölçüde önem vermiş olduğundan dolayı kişiye özel parfümlerin olması kozmetik sanayisini geliştirilken natüren makyajlarda oldukça kullanılmaya başlanmıştır.

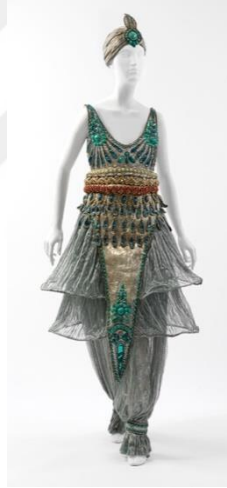
İspanyol Mariano Fortuny 1900’lü yıllarda en ünlü tasarımcılardan biridir. Fortuny Rönesans portrelerinden oldukça etkilenmiş bunları tasarımlarına kadife kumaşlı elbiselerle yansıtmıştır.

Ünlü Fransız modacısı Paul Poiret, geçmiş dönemlerden ve 1900’lü yıllardan etkilenecek tasarımlarında korseye yer vermeyerek kendine özgür bir stil yaratmıştır. 1903’te kendine bir moda evi açmıştır. Poiret’in başarılı bir kariyeri olmasının ardından 1. Dünya Savaşı sebebi ile işine ara vermiştir. Savaş bittikten sonra ise beklediği başarıya tekrar ulaşamamıştır. Harem pantolonu olarak adlandırılan pantolon modelinin ise öncüsüdür. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 45. Paul Poiret

Kaynak: https://cf.ltkcdn.net/fashion-history/images/orig/213117-2436x2040-Paulpoiret_edit.jpg

Şekil 46. Harem Pantolonu

Kaynak: http://1.bp.blogspot.com/-ckH-5hRZcWM/UUojQsIxrXI/AAAAAAAADFY/DIHHbGBg-DM/s1600/h2_1983.8a,b.jpg

3.2. 1920-1929

1920'li yıllarda 1. Dünya Savaşı'nın bitmesiyle insanlar moda dünyasına yönelmişlerdir. Modernizm akımı etkilerini göstermeye başlamış, Seri üretim artmış, ilk fuarlar ve defileler yapılmaya başlanmıştır. Medyanın gelişmesi ile Hollywood

filmlerindeki kostümlerden etkilenen kadınlar daha çok alışveriş yapmaya başlamışlardır. (DEREBOY, 1920-1929, 2005)

1922 yılında Chanel No:5 isimli parfümünü çıkartmıştır.

İnce çorapların tercih edilmeye başlanmasıyla eteklerin boyları kısalmıştır. Kadınlar saç boylarını kısaltmış, şapkalarını aksesuarlarla süslemişlerdir.

Şekil 47. 1920'lerde Saç Modası

Kaynak:<https://4.bp.blogspot.com/-d8f3oQrHCa4/WzKL143-gaI/AAAAAAAAANQ/jHzKyjfk9IkF68kMHaPBH-aU6PxKO6vQCLcBGAs/s1600/Ads%25C4%25B1zi%25C5%259F1.png>

Şekil 48. 1920'lerde Günlük Giyim

Kaynak: <https://html2-f.scribdassets.com/661xlsv0g2fox6d/images/20-b02f36a344.jpg>

Şekil 49. 1920'lerde Kullanılan Şapka Örneği

Kaynak: <https://listelist.com/wp-content/uploads/2016/04/sapka1-500x600.jpg>

1923'te Tutankhamon'un mezarı ortaya çıkmıştır ve bundan etkilenecek tasarımcılar kıyafet tasarımlarında Mısır kültürünün etkileri göstermiş bu etkiler dizilere, filmlere kadar devam etmiştir. (GÖKDEMİR, 2012)

Kadınlar sıkı korseleri hayatından çıkarmış, daha rahat giysiler giymeye başlayarak pantolonlara günlük hayatlarına yer vermişlerdir. Sonia Delaunay tasarımlarında geometrik desenlere yer verirken renkli kumaşları oldukça sık kullanmıştır.

1920'lerde omuzlar düşüktür ve votka kullanılmamıştır. Kürkler ve otrişler özel dikimlerde kullanılmıştır. Coco Chanel'in diz altı boylarında etekler çalışması kadın giyimine farklılık katmış, sırt dekolterleri bele kadar uzanmıştır. Gece kıyafetlerinde de sade kesimli giysiler gündüzden farklı olmayıp ekstra sadece abiye kumaşlar kullanılmıştır. Fazla abartı olmayan nakışlı ve işlemeli kıyafetleri de tercih edenlerin sayısı oldukça fazladır. Gece kıyafetlerin de en çok tercih edilen renkler siyah, zümrüt ve pembedir. (DEREBOY, Kostüm Ve Moda Tarihi, 2005)

1929'lu yıllarda Charleston akımı ortaya çıkmıştır. Bu akımla renkli giysiler kullanılmaya başlanmış eteklerin boyları ilk defa diz üstlerine çıkmıştır. Mayolar, golf ve tenis giysileri tasarımları ilk defa bu dönemde yapılmıştır. 1920'lu yılların bitimine doğru etek boyları uzamış, şapkalar kullanılmamaya başlanmıştır.

Şekil 50. 1920'lere Ait Mayo Örneği

Kaynak: <https://tarihkurdu.net/wp-content/uploads/2017/08/Sahilde-bir-g%C3%B6revli-mayo-boyunun-uygun-olup-olmad%C4%B1%C4%9F%C4%B1n%C4%B1-%C3%B6l%C3%A7%C3%BCy%C3%BCy.jpg>

3.3. 1930-1939

1930'lu yıllar ekonomik kriz ile başlamış olup etkisini tüm dünyada göstermiştir. Bu nedenle insanlar giyimlerine harcadıkları paraları kısmak zorunda kalmışlardır.

1920'li yıllarda aktristler filmlerinde Hollywood filmlerinde ki giysilerden her ne kadar etkilenseler de günlük giysileri giyerken 1930'lü yıllarda kendilerine özel tasarlanan istedikleri giysileri giymeye başlamışlardır. (DEREBOY, 1930-1939, 2005)

Sürrealizm akımı da 1930'larda kendini giysilerde göstermiştir. Elsa Schiaparelli sürrealizm akımından etkilenecek aksesuarlar, abiyeler, ceketler, omuzlu vatıklar ve kazaklar yaparak ressamların çalışmalarından etkilenecek akımı moda yansıtmıştır. Kazakları X-Ray olarak tanımlanırken transparan kumaşlara da koleksiyonlarında yer vermiştir. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 51. Elsa Schiaparelli Tarafından Hazırlanan Abiye Tasarımı, 1937

Kaynak: <https://d3h6k4kfl8m9p0.cloudfront.net/uploads/2015/01/schiap-cocteau-double.jpg>

Şekil 52.Elsa Schiaparelli Tarafından Hazırlanan Ceket Tasarımı, 1937

Kaynak: <https://d3h6k4kfl8m9p0.cloudfront.net/uploads/2015/01/schiap-cocteau-double.jpg>

Giysilerde bel ön plana çıkmış belde kemerler kullanılmaya başlanmıştır. Eteklerin boyları uzamış ve jartiyerli çoraplar tercih edilmiştir. Korseli hayata yeniden geçilmiştir. Renklerde pastel tonlar kendilerini gösterirken empirme desenleri de görmekteydi.

Günlük kıyafetlerinde asimetrik kesimlere, minik şapkalara, eldivenlere ve kürk etollere yer verirken, gece giysilerinde dekoltelelere yer verilmiş, fiyonklar ve pileler görülmektedir.

Marin çizgili etekler ve beyaz renk şortlar bu dönemde ortaya çıkmış ve günümüze kadar gelmiştir. Kadınlar 20'lerde kısa saçlar kullanırken 30'lu yıllarda saçları daha uzun biçimde kullanırken ve topuz saç stilleri vazgeçilmez modelleri arasında yer almaktaydı. (DEREBOY, 1930-1939, 2005)

Şekil 53. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi

Kaynak: <https://2lth8w1uv77536l8d72pqh10-wpengine.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/1932-suit-dress-top-travel-255x500.jpg>

Şekil 54. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi 2

Kaynak: https://i.etsystatic.com/5355044/r/il/92be81/162533590/il_794xN.162533590.jpg

Şekil 55. 1930 Yılında Kadın Günlük Giyimi 3

Kaynak: <https://50yearsoffashionandwomen.files.wordpress.com/2014/04/images.jpg>

3.4. 1940-1949

1939 Yılında 2.Dünya Savaşının çıkmasıyla tekstil sektörü oldukça gerilemiş kadınları ise çalışma hayatına itmiştir. Ekonomik kriz arttığı ve çok fazla kumaş imkanı olmadığı için etek boyları kısalarak daha dar silüetli modeller ortaya çıkmıştır. Çorap çok pahalı olduğu için kadınlar naylon çorap giymeye başlamış ve çorap alamadıklarında ise bunu belli etmemek içinde bacaklarına dikiş etkisi yaratacak şekilde çizgiler çekerlerdi. (CEYHAN, 2014)

“Savaştan etkilenen kadınlar günlük giyimlerinde apalotleri, vatkalari, askeri detayları ve tayyörleri kullanmışlardır. Dünyada kumaş sıkıntısı olmasıyla kadınlar evlerde bulunan eski kumaşları ve aksesuarları değerlendirmeye başlamış kendilerine yeni giysiler dikmeye başlamışlardır. Dikiş dikmekle kalmayıp örgü örmeye de başlamışlardır.” (DEREBOY, 1940-1949, 2005)

Şekil 56. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi

Kaynak: https://www.giyimvemoda.com/images/haberici/1940larda-vatkalar_1940larda-moda.jpg

Şekil 57. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi 2

Kaynak: <https://idilceyhan.files.wordpress.com/2014/11/1940s2.jpg>

1945'te savaş sona bitmiştir. Savaşın bitmesi ile Christian Dior 1947 yılında New Look akımını ortaya çıkarttı ve ilk koleksiyonuna da bu ismi vermiştir. Bu akım ile birlikte üst giyimdeki giysiler daraldı etekler ise kabarık bir hal aldı. Savaş sırasındaki kıtlık tamamen bitmiş kabarık etekler ve elbiseler dikmek için çok fazla kumaş harcamak gerekiyordu. Günlük giyimde etekler kabarık olup boyları diz altında, gece kıyafetleri ise straplezlerle, tek omuzlarla, ve pileler ile kıyafetler zenginleştirilmiştir. (DEREBOY, 1940-1949, 2005)

Şekil 58. 1940 Yılında Kadın Günlük Giyimi 3

Kaynak: https://www.giyimvemoda.com/images/haberici/1940-larda-ince-belli-etekler_1940larda-moda.jpg

3.5. 1950-1959

1950’ler New Look akımı ile başlamıştır. 1950 kadınları hatlarını daha çok belli edecek giysileri yönelmiş bu sebeple de spor yapmaya başlamışlardır. Spor ile uğraşmak istemeyen kadınların ise vazgeçilmezi olan korseler tekrar devredeydi. Hazır giyim kavramı özel giyimden çok daha ilgi görmüş herkes buna yönelmiştir. Televizyon bu dönemde yaygınlaşmış; insanların hayatlarına müdahale etmiştir. Eviyle ve kocasıyla ilgilenen kadınlar reklamların yüzü olmuş kadınlar bunun doğru olması gerektiğini düşünüp evleriyle daha çok ilgilenmişlerdir.

Sinemanın göz bebeği olan Marilyn Monroe ve Sophia Loren ise bunların tam tersi olup kadınlara özgürlüğü, seksiliği ve saflığı aşılamıştır. Kendini böyle hisseden ve böyle davranan kadınlara ise Pin-up Girls deniliyordu.

Şekil 59. Marilyn Monroe

Kaynak: https://www.biography.com/.image/ar_1:1%2Cc_fill%2Ccs_srgb%2Cg_face%2Cq_auto:good%2Cw_300/MTE5NTU2MzE2MzIyMTA0ODQz/marilyn-monroe-9412123-1-402.jpg

Şekil 60. Sophia Loren

Kaynak: <https://www.binkelam.com/wp-content/uploads/2017/02/sophia-loren.jpg>

Kadınlar şapkaya, eşarba, eldivene, kemere, kalem eteklere, yüksek belli pantolonlara, grafikli desenlere oldukça hayatlarında yer vermişlerdir.

3.6. 1960-1969

1960’larda dünyada genç nüfus sayısının artmasıyla gençlerin istekleri ön plana çıkmıştır. Gençlerin istekleri sokak modası şeklinde modaya da yansımıştır. Kadınlar korseleri tekrar bu dönemde hayatlarından çıkartmışlar bol kesimli elbiseler giymeye başlamışlardır. Çizgiler, puantiyeler ve rengarenk giysiler kadınların dolaplarını renklendiriyordu. Mary Quant ilk mini etek bu dönemde ortaya çıkmıştır. Plastik ve naylon kumaşlar dönemde aktif bir rol alıyordu. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 61. Mary Quant Ait İlk Mini Etek Tasarımı

Kaynak: http://ichef.bbc.co.uk/wwfeatures/wm/live/624_351/images/live/p0/1z/nw/p01znwdx.jpg

1960’ların bitimine doğru hippie tarzı keşfedilmiştir. Etnik, hint ve desenleri moda oldu.

Şekil 62. Hippie Tarzı

Kaynak: https://www.oxxo.com.tr/ContentImages/Blog/images/Stil/hippi_giyim_tarzi_4.jpg

New Look akımı hala daha devam ediyordu.

Gece elbiselerinde dekolteler kullanılmış ve elbiseler gösterişli bir şekilde nakışlarla, işlemelerle, drapelerle ve kürk yakalarla kendini göstermeyi başarmıştır.

Bu dönemi kısaca özetlemek gerekirse çan etekler, kayak ya da yüksek yakalar, eldivenler, şapkalar ve a kesimli elbiseler modayı büyük bir yönde etkilemiştir.

Dönemde pop art ve op art akımlarından da etkilenerek koleksiyonlar oluşturulmuştur

Şekil 63. Saint Laurent Ait 'Pop Art' tasarımlarının 1966 Yılında Lide isimli Dergisine Ait Sayfa

Kaynak: <https://makeminevogue.files.wordpress.com/2014/08/life-magazine-september-2-1966.jpg?w=500&h=326>

3.7. 1970-1979

Hippi akımı 1970’lerde etkisini sürdürmeye devam etmektedir. Hippiler Japonya ve Çin’e ilgi duymaya başlamışlardı. Bu durum ise Çin desenlerini gündeme getirdi.

Şekil 64. Japonya'da Kansai Yamamoto Tarafından Tasarlandı, 1971

Kaynak: <https://www.philamuseum.org/images/cad/mediaDecks/1974-3-2a--c.jpg>

Punk akımı ortaya çıkmıştır.Punk akımına yönelik butiklerin açılmasıyla bu akım patlamış gençlerin ilgi odağı olmuştur. Bu akım ile gençler yırtık pantolonlar giyiyorlar piercingler takıyorlardı. (GÖKDEMİR, 2012)

Şekil 65. Punk Akımı Giyim Tarzı

Kaynak: <https://anarchyuksite.files.wordpress.com/2016/02/u.jpg?w=760>

70'lerin diğer ilgi çekici akımının ismi ise Disco Glam olup akımın adında da anladığımız gibi disco etkisi verecek parlak kumaşlar kullanılmıştır. Parlak kumaşı tamamlayan diğer parçalar ise; tozluklar, jeanlar, uzun çizmeler ve saç bantlarıdır.

3.8.1980-1989

1970'lerin parlak bir şekilde kapanış yapması 80'leri inanılmaz düzeyde rengarenk bir şekilde başlamasına temel atmıştır. Teknolojinin gelişmesi ile televizyon neredeyse her evde bulunuyordu. Dizilerden etkilenen insanlar oradaki karakterlerden etkilenip aynı şekilde giyinmeye çalışıyorlardı. Büyük vatkaları kullanan kadınlar kendini daha güçlü hissediyorlardı. Şişme montlar, mini etekler, Jean ceket ve pantolon birlikteliliği vazgeçilmez parçalardı.

Konusu aerobik yapan bir kızı anlatan Flashdance isimli filminden etkilenen insanlar oradaki gibi aerobik giysileri giymeye başlamış tozluklar takmaya başlamışlardır.

80'lerde parlak taytlar, büyük takılar neon renkler ve kabarık saçlar popüler bir hale gelmiştir.

Şekil 66. 1980'lerde Kadın Giyim Modası

Kaynak: <https://img-s1.onedio.com/id-53289ba2eb4d19616af0ef06/rev-0/w-635/listing/f-jpg-webp/s-5ea782a792d4b131d77a1cfc8e1c4d64ae0127a.webp>

Şekil 67. 1980'lerde Kadın Giyim Modası 2

Kaynak: <https://img-s2.onedio.com/id-5328b0e228c4207f396543c7/rev-0/w-635/listing/f-jpg-webp/s-a8ee94d0efb4f0650401cf3421b1ced90954cc30.webp>

3.9. 1990- Günümüz

90’larda neon renkler etkisini azaltmış olup geçmiş dönemleri tekrar etmeye başlamıştır. Jile elbiseler, kot ve oduncu gömlekler, deri ceketler kullanılıyordu. Salopet elbiseler bu dönemde ortaya çıkmıştır. Hippi akımı da tekrar geri dönmüştür.

90’ların bitimine doğru rock kültürü ortaya çıkmıştır. Markaya önem vermeye başlanmıştır. Unisex giyim tarzı vardır.

Fütürizm akımının etkilerini gördüğümüz bir dönem başlamıştır. Alexander Mcqueen fütüristik tasarımlar yapmıştır.

2000’li yılları özetleyecek olursak sneakerler, ugglar, düşük beller, baskılı t-shirtler, kalem etekler gibi bir çok çeşit sayabiliriz.

Şekil 68. 1990'lerde Kadın Giyim Modası

Kaynak : <https://i.sozcu.com.tr/wp-content/uploads/2019/03/choker-kolye-2.jpg>

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MODA KAVRAMI

Moda, latince de modo kelimesinden ortaya çıkmış olup insanların giyim tarzlarını giysiler ile anlatma biçimidir. Giyinmek insanların varoluşu ile birlikte örtünme ihtiyacı ile başlamıştır. Mağara döneminde insanlar hava şartlarından korunmak adına örtünmeye başlarken, toplumsal hayata geçildikten sonra insanların toplumsal statüsünü belli etmeye başlamıştır. (Hande, 2017)

“Moda kelimesi kulağa ilk geldiğinde sadece giyimi etkileyen bir etken olarak düşünsekte sanatı, mimariyi, medyayı, yemekleri ve edebiyat yapıtlarını da içerir. Belli bir dönemde bir çok insanın beğenesini kazanan ve insanların buna uyması da moda olarak tanımlanır. “ (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

“Aslında moda her yerdedir. Evdeki dolaplarımızdan elektronik cihazlara kadar o dönemde ya modadır yada geçmiş tarihin modasıdır. İnsanların evdeki eşyaları yada giydikleri giysiler aslında onların duygularıdır. “ (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

4.1. Modayı Etkileyen Etmenler

“Her sene ve her sezon moda değişirken buna bağlı olarak renkler, desenler ve modellerde değişir. Trendler uluslararası moda tasarımcıları tarafından belirlenirken pazarlamacılar ve hatta psikologlar bile destek oluyordur. Trendler yaklaşık 2 sene önce belirlenmiş olduğu için üretim firmaları da bunlara yönelip o renkler ile giysiler ve kumaşlar ile kombinler hazırlamaya başlarlar. Her sene yeni ürünlerin ortaya çıkmasıyla insanların hep daha iyisini daha güzelini isteme duygusu ile de moda terimi ortaya çıkar.” (Anonim, TRENDLER NASIL BELİRLENİYOR?)

4.1.1.Ekonomi

Modayı etkileyen en önemli faktör ekonomidir. Kumaş kalitesi o dönemdeki ekonomiğe bağlı olarak daha kaliteli gösterişli pahalı olurken, savaş dönemlerinde daha ucuz giysiler tercih edilmek zorunda kalınır. Moda sürekli kendini tekrar eder.

Giysilerde kullanılan aksesuarlar ve malzemelerin fiyatlarına da oldukça dikkat edilir. Örnek vermek gerekirse, satenin fiyatındaki artış saten bluzların üretilmesinde bir kısıtlama yaratır. Bu satenin moda olmamasına yol açar. (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

4.1.2.Siyaset

Ekonomi kadar siyasal kültürde modayı oldukça etkiler. Bunu örnekler ile anlatmak gerekirse 1960'larda boşanma sayısı oldukça artmış, devlet tarafından doğum kontrol hapının üretilmesi onaylanmıştır. Bu durum o dönemdeki gençlerin isyankar tavırlar sergilemesine sebep olmuştur. Onların yanı sıra yine bu dönemde tişörtler ve dönemin simgesi olan mini etekler moda olmuştur. (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

4.1.3.Teknoloji

Teknolojinin moda sektöründe büyük rolü vardır. Televizyon sayesinde insanlar izledikleri dizilerdeki karaktere benzeyip onun gibi giyinmek onlar gibi saçlarını yaptırmak için paralar dökerlerken sevdikleri müzik gruplarında ki kişilere özenmeleri daha çok alışveriş yapmaya teşvik eder. Markaların verdikleri reklamlarda bu konuda oldukça etkilidir. Böylelikle moda akımları yaygınlaşabilir. (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

4.1.4.Medya

Medya da diğer faktörler gibi modada oldukça önemli bir yere sahiptir. Televizyonlar, gazeteleri moda dergileri, bloglar ve sosyal medya platformları insanları etkilemekte önemli bir role sahiptir. Örnek vermek gerekirse, Youtube videolarında insanlar neler aldığına dair içerikler paylaşarak diğer insanların bunu merak edip almasını sağlar. (Nazan, Moda Nedir?, 2017)

4.2.Koleksiyon Oluşturma Süreci

Koleksiyon oluşturulmadan önce hitap edecekleri hedef kitleye göre izlenecek yol belirlenmelidir. Tasarım kadar bu süreçlerde de doğru ilerlenmesi son derece önemlidir.

Koleksiyon oluşturma aşaması araştırma, inceleme, geliştirme, uygulama ve değerlendirme olarak 5 aşamada incelenir.

- Araştırma: Yılın modasında renkler, malzemeler ve aksesuarlar belirlenir. Tasarımcı rakip firmaların sezonda neler kullandığını dikkatlice araştırır. Hem tasarımsal maddi açıdan veriler toplar.

- İnceleme: Tasarımcı bu aşamada topladığı tüm verileri bir araya getirerek koleksiyonunu nasıl yapacağını hangi hedef kitleye sesleneceği konusunda karar verir.

- Geliştirme: Tasarımcı çalışacağı modellere karar verdikten sonra eskiz çizimlerini yapmaya başlar. Malzemelere ve renklere karar verir. Numune oluşumu için tüm bilgileri içeren teknik föy oluşturur.

- Uygulama: Bu aşamada aksesuarlar ve malzemeler temin edilir. Numune dikilmiş olur.

- Değerlendirme: Koleksiyonun tamamı bittiği zaman numuneler üzerinden kritik verilir. Değiştirilecek detaylar varsa değiştirilir. Kalıbında sorun varsa sorun belirlenir ve düzeltilir. (ERTÜRK, 2012)

5. BÖLÜM

KADIN GİYİMİ KOLEKSİYON HAZIRLAMA AŞAMALARI

5.1. Koleksiyona Ait Temalar Ve İlham Kaynakları

2020 İlkbahar/Yaz sezonu için Yeni Plastisizm, Pop Art ve Op Art sanat akımlarından etkilenilerek kadın giysi koleksiyonu oluşturulmuştur. Akımlarda bulunan renkler ve desenler ön plana çıkartılmıştır.

5.2. Koleksiyonun Sezonu

Bu tez için koleksiyon tasarımı yapılacak olan sezon 2020 İlkbahar/Yaz sezonu olarak belirlendi.

5.3. Koleksiyona Ait Giysilerin Türü

Koleksiyonlar yüzme giyim, spor giyim ve günlük giyim olarak 3 farklı temada ele alınmıştır. Yüzme giyimde mayolar ve bikiniler, spor giyimde taytlar, t-shirtler, atletler, günlük giyimde ise pantolon ve eteklerle kombinlenen bluzlar, elbiseler 18-35 yaş arası bayan giyimine hitap etmektedir. Tasarımlar XS-S-M-L-XL beden asortisi olarak gruplandırılmıştır.

5.4. Koleksiyonu Oluşturan Temel Renkler

Koleksiyonlar Yeni Plastisizm, Pop Art ve Op Art akımlarından etkilenecek hazırlanmıştır. Temalara uygun ana renkler aşağıdaki gibidir.

Yeni Plastisizm: Sarı, mavi, kırmızı, beyaz ve siyah

Pop Art: Ana renk olarak neon pembe ve sarı, mavi olarak kullanılırken ara renklere de yer verilmiştir.

Op Art: Siyah ve beyaz temanın ana rengidir.

5.5. Koleksiyonlarda Kullanılabilecek Kumaş Kaliteleri

Kumaş kalitesine karar verilirken sezona ve satış yapılacak ülkenin iklim koşullarına ve maliyetlerine uygun kumaşlar seçilmelidir.

Bu koleksiyonda tercih edilen kumaşlar aşağıdaki gibidir.

Yeni Plastisizm;

- “Poplin:Bezayağı örgüsüyle dokunmuş çözgüsü ince atkısı kalın bir şekilde dokunan kumaşlara poplin denir.
- Şifon: Dokuları çok yumuşaktır ve ışığı hemen geçirirler. Bezayağı örgüde dokunmuş olup ince bir yapıları vardır. Çok incedirler.” (Anonim, KUMAŞ ÇEŞİTLERİ)

Pop Art: ve Op Art;

Süprem : Yuvarlak örme makinelerinde üretilirler. Önü ve arkası birbirinden farklı pamuklu kumaşlardır. (Süprem Terimi Hakkında Bilgiler)

İnterlok : Ön yüzü ve arka yüzü aynı görünümde ve pürüzsüzdür. Dokusu sıktır. (ANONİM)

Ribana : Ön yüzü ve arka yüzü aynıdır.

5.6. Koleksiyonlarda Kullanılan Baskı Teknikleri

Yeni Plastisizm, Pop Art ve Op Art temaları için giysilerde baskılı kumaşlar tercih edilmiştir. Koleksiyonlarda kullanılabilecek olan baskı teknikleri dijital baskı, serigrafi baskı, tampon baskı, ofset baskı ve tıfdruk baskı çeşitleri olarak belirlenmiştir.

5.6.1.Dijital Baskı

Dijital baskı, en çok tercih edilen baskı tekniğidir. Dijital baskı, bilgisayar aracılığı ile desteklenmiş olup resimlerin ve metinlerin farklı malzemeler üzerine basılma tekniğidir. Dijital baskı parça baskı ve metraj baskı çalışıyor olup düşük maliyetli ve hızlı işler çıkartabilir. (Anonim, Dijital Baskı Çalışma Prensibi ve Tercih Edilme Sebepleri, 2015)

Şekil 69. Dijital Baskı Makinası

Kaynak: <http://www.bisemtekstil.com.tr/uploads//service/dijital-baski-service-1473338798.jpg>

5.6.2.Serigrafi Baskı

“Serigrafi baskının bir diğer adı elek baskıdır. Serigrafi baskı metal ya da ahşap çerçeve yardımı ile kumaşların bu çerçevelere gerdirilerek yerleştirilmesi ile yapılan seri baskı türüdür. İstenilen yüzeye yerleştirilmiş şablonlar sıyrıcı ile mürekkepler doldurulur ve baskı işlemi gerçekleştirilir.” (Anonim, En Çok Kullanılan Baskı Teknikleri Nelerdir?)

Şekil 70. Serigrafi Baskı Makinası

Kaynak: <http://www.ink.com.tr/wp-content/uploads/2015/12/MR-CHALLENGER-serigrafi-baski-makinasi.jpg>

5.6.3.Tampon Baskı

“Tampon baskı, her yüzeye (çukur, bombeli, yuvarlak, düz) yüksek çözünürlükte kolayca baskı yapabilen bir baskı türüdür. Basılacak tasarımlar dijital ortamda hazırlanır. Daha sonra uygun kalıplar çıkartıldıktan sonra çelik klişeler hazırlanır. Baskı yapılacak bölümler klişenin çukurunda kalır. Hazırlanan klişeler makinarya takıldıktan sonra çalıştırılır ve makinanın her öne arkaya doğru hareket etmesinde mürekkep ile kaplanır. Makinalarda sıyrıcılar bulunur bunlarda fazla mürekkebi almakla görevlidirler. Tampon ise klişede ki mürekkepten alarak kumaş üzerine baskı yapar.” (Anonim, Tampon Baskı Nedir ? Nasıl Yapılır ?, 2017)

Şekil 71. Tampon Baskı Makinası

Kaynak: http://www.tri.com.tr/wp-content/uploads/2015/11/listing_small_comec-eazy-90.jpg

5.6.4.Ofset Baskı

“Ofset baskı, İngilizce’de OFF ve SET sözcüklerinin birleşimi ile ortaya çıkmış olup dilimizde ofset olarak adlandırılmaktadır. Ofset bir matbaacılık terimi olup dergilerin ve kitapların kapaklarında oldukça sık kullanılan bir baskı çeşididir. Ofset baskıda su ve mürekkep birbirine karıştırılmaz. Baskı yapılacak yer önce mürekkep ile doldurulur daha sonra diğer yüz su ile kaplanır.” (Anonim, Ofset Baskı Nedir? Nasıl Yapılır? Kullanım Alanları Nelerdir?)

Şekil 72. Ofset Baskı Makinası

Kaynak: <https://www.ronanmakina.com/Resimler/2c5b3.jpg>

5.6.5. Tifdruk Baskı

“Tifdruk baskıda kağıtlar bobin şeklindedir. Klişelerde baskı yapılacak alanlar belirlenir. Belirlenen yerlere mürekkepler doldurulur. Fazla gelen mürekkepler çıkartılır. Baskı yapılacak yüzeye sert bir şekilde bastırılır. Ve mürekkep yüzeye geçerken baskı işlemi tamamlanır.” (HOTALI, 2008)

Şekil 73. Tifdruk Baskı Makinası

Kaynak: <https://www.agirtehlilikeliisler.com/images/resim/data/tifdruk-baski.jpg>

5.7. Tez Koleksiyon Çalışmaları

Pop Art, Op Art ve Yeni Plastisizm akımına ait koleksiyon çalışmaları aşağıdaki gibi hazırlanmıştır.

Şekil 74. Yüzme Giyim Pop Art Koleksiyonu

Şekil 75. Spor Giyim Op Art Koleksiyonu

Şekil 76. Yeni Plastisizm Günlük Giyim Koleksiyonu

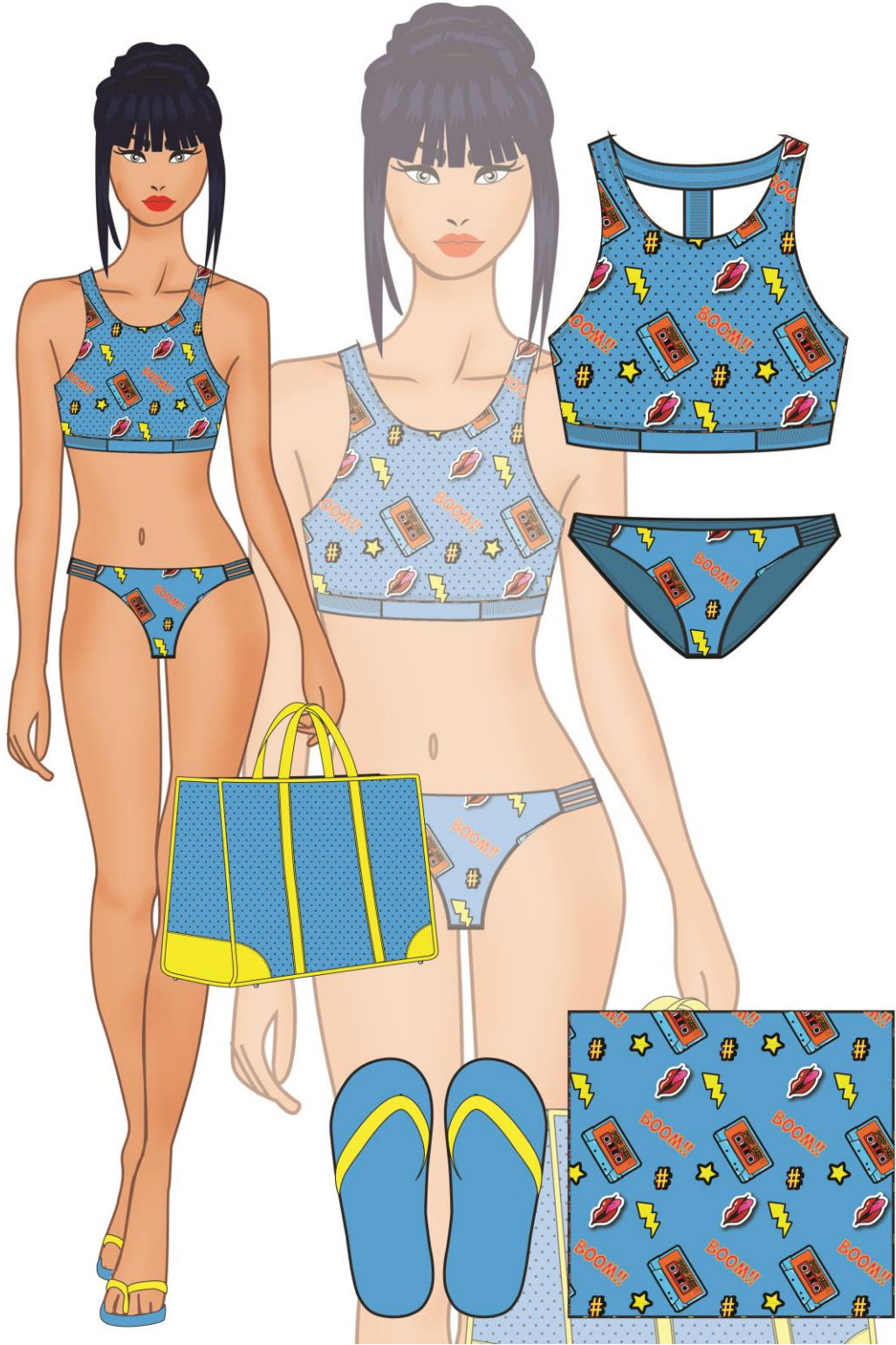

Şekil 77. Yeni Plastisizm Günlük Giyim Koleksiyonu 2

5.7.1. Pop Art

Şekil 78. Koleksiyon Çalışması Pop Art 1

Şekil 79. Koleksiyon Çalışması Pop Art 2

Şekil 80.Koleksiyon Çalışması Pop Art 3

Şekil 81. Koleksiyon Çalışması Pop Art 4

Şekil 82. Koleksiyon Çalışması Pop Art 5

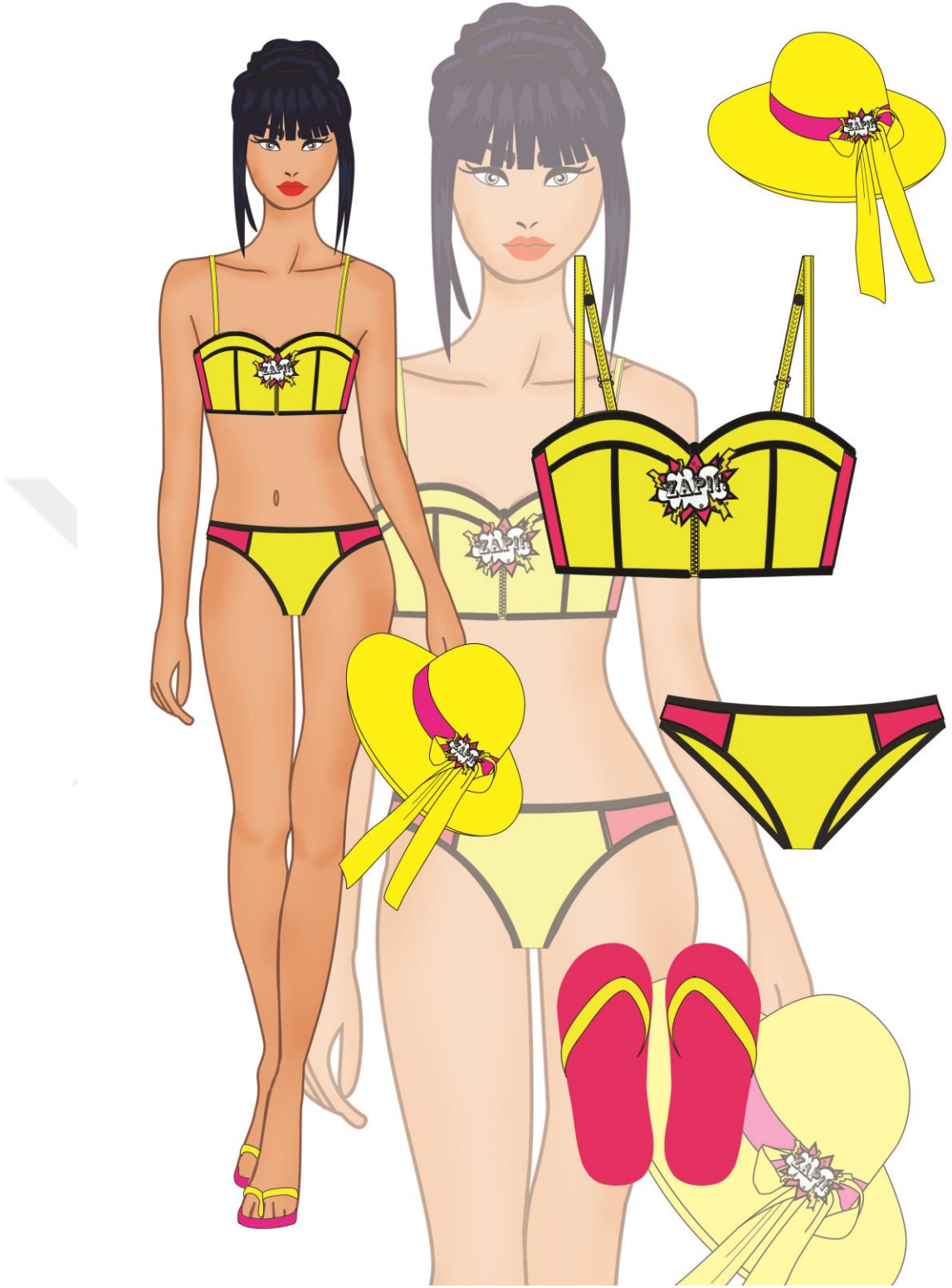
Şekil 83. Koleksiyon Çalışması Pop Art 6

Şekil 84. Koleksiyon Çalışması Pop Art 7

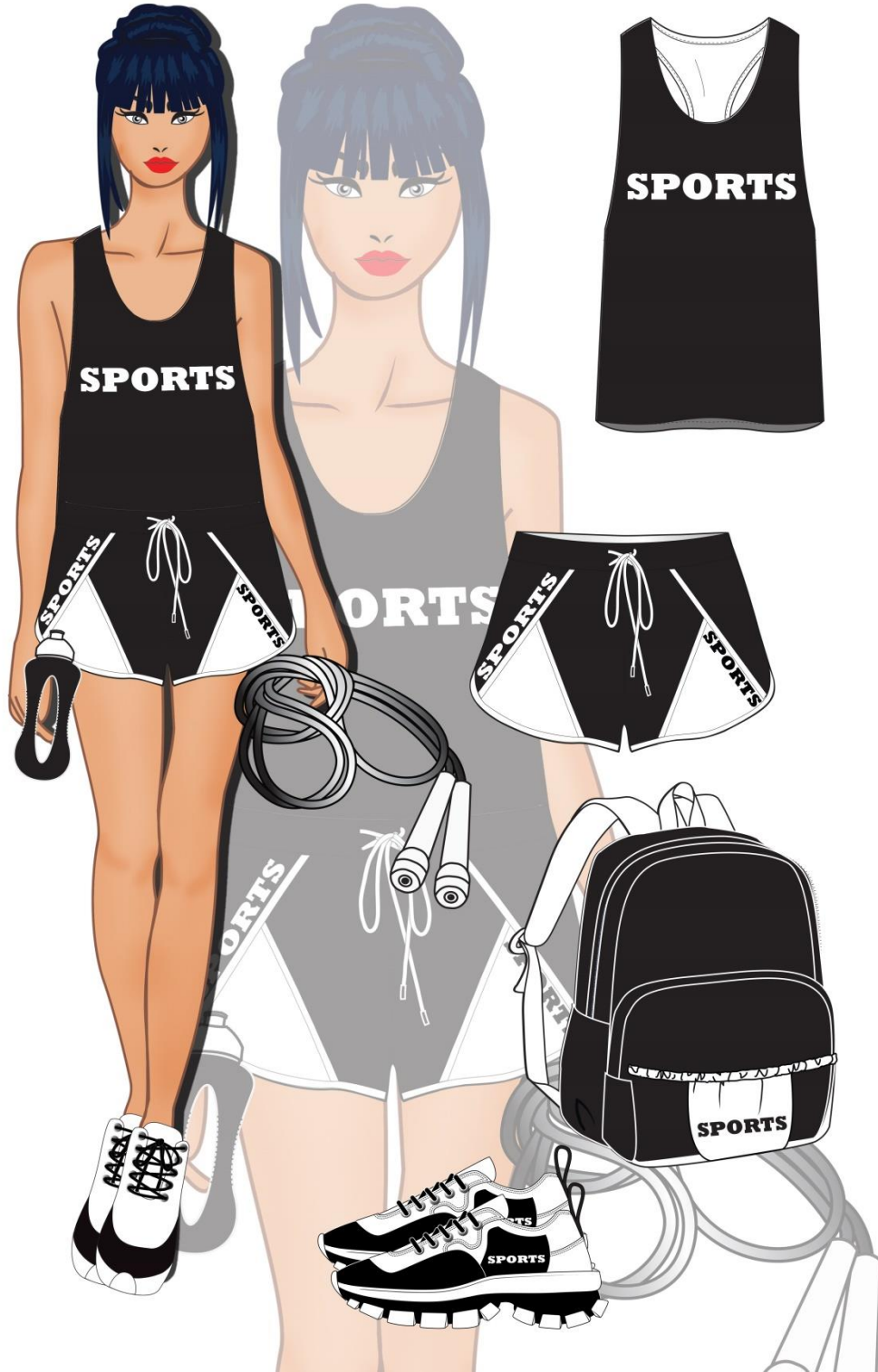

Şekil 85. Koleksiyon Çalışması Pop Art 8

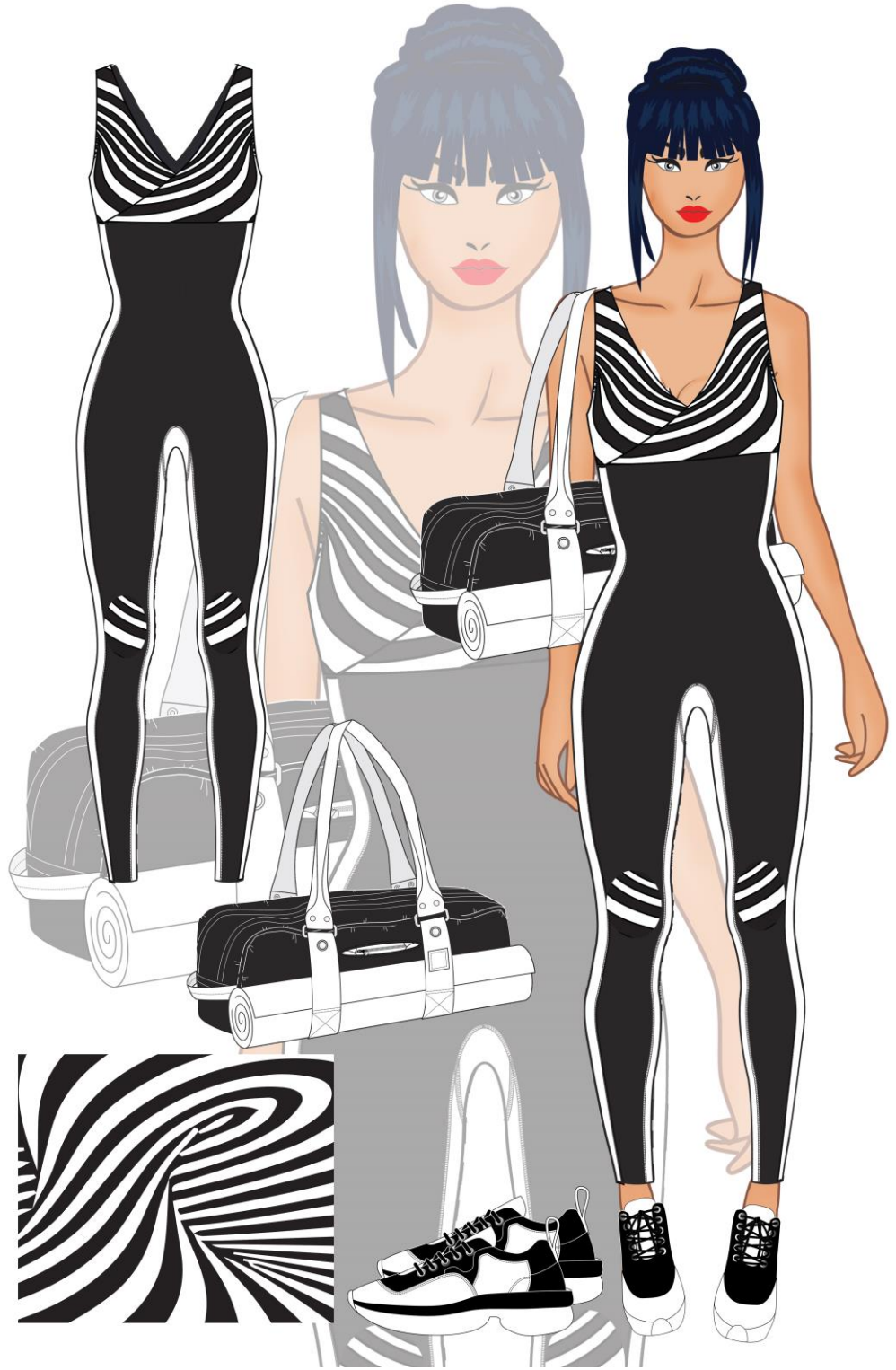

Şekil 86. Koleksiyon Çalışması Pop Art 9

5.7.2. Op Art

Şekil 87. Koleksiyon Çalışması Op Art 1

Şekil 88. Koleksiyon Çalışması Op Art 2

Şekil 89. Koleksiyon Çalışması Op Art 3

Şekil 90. Koleksiyon Çalışması Op Art 4

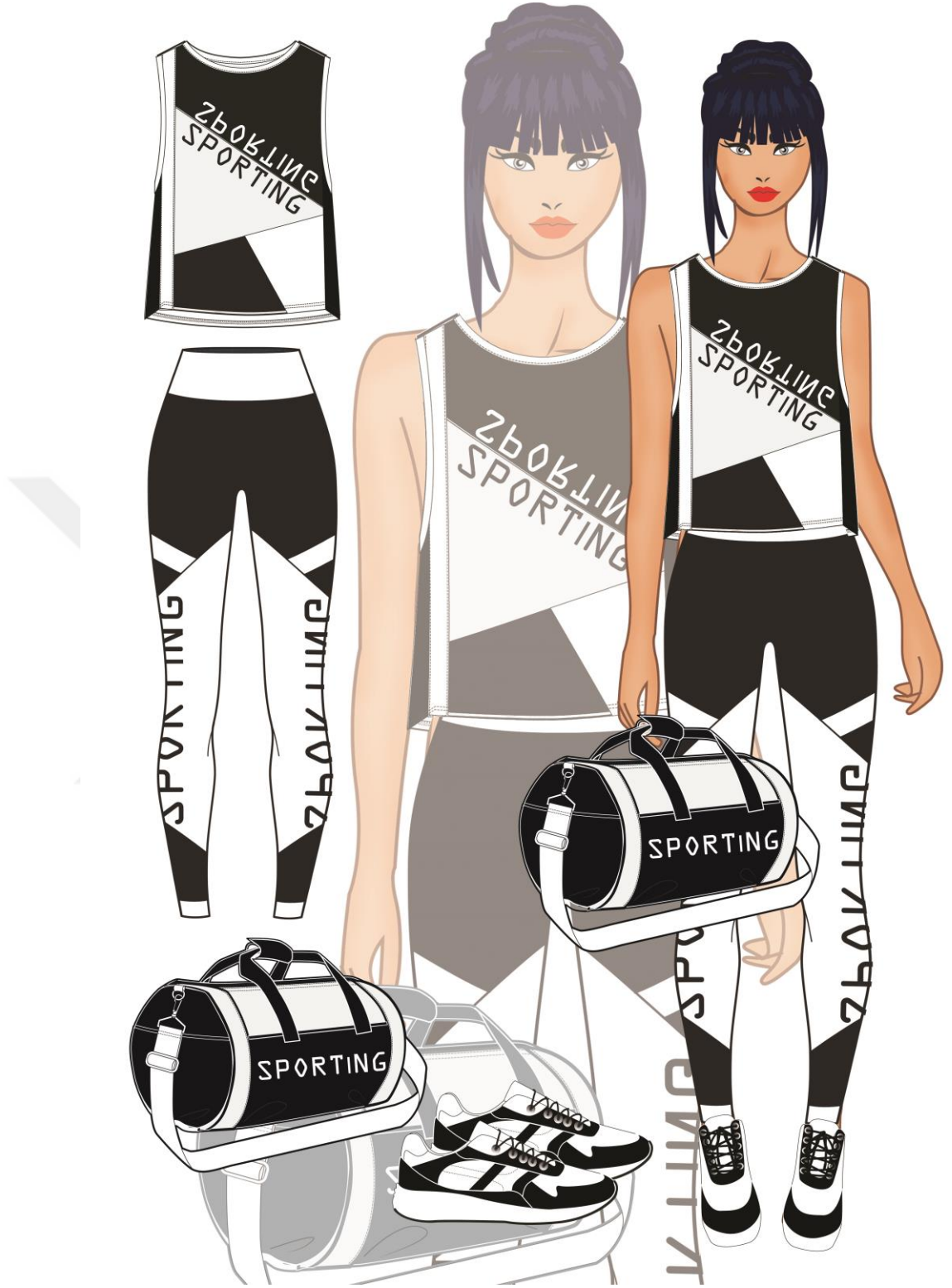
Şekil 91. Koleksiyon Çalışması Op Art 5

Şekil 92. Koleksiyon Çalışması Op Art 6

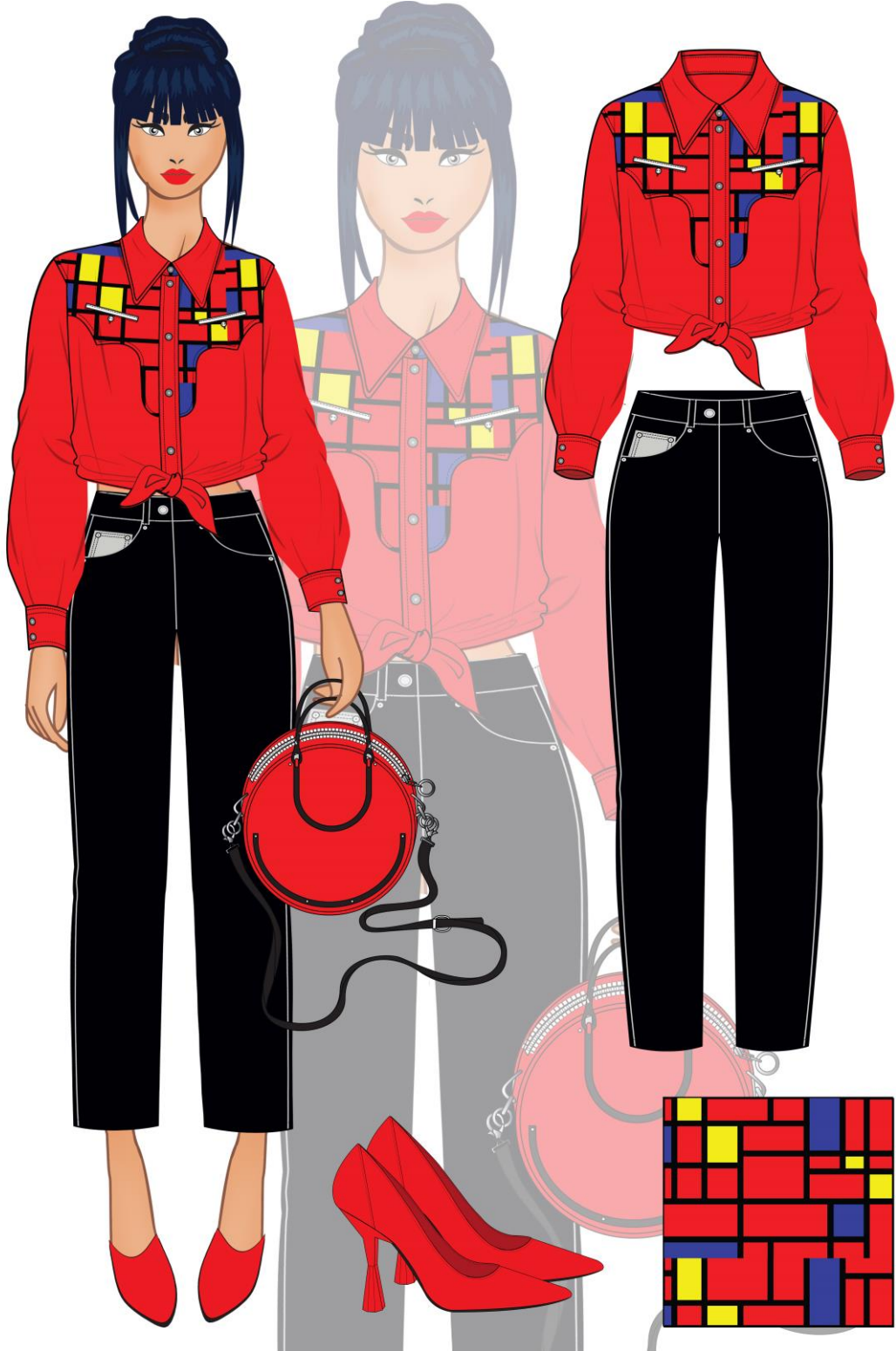

Şekil 93. Koleksiyon Çalışması Op Art 7

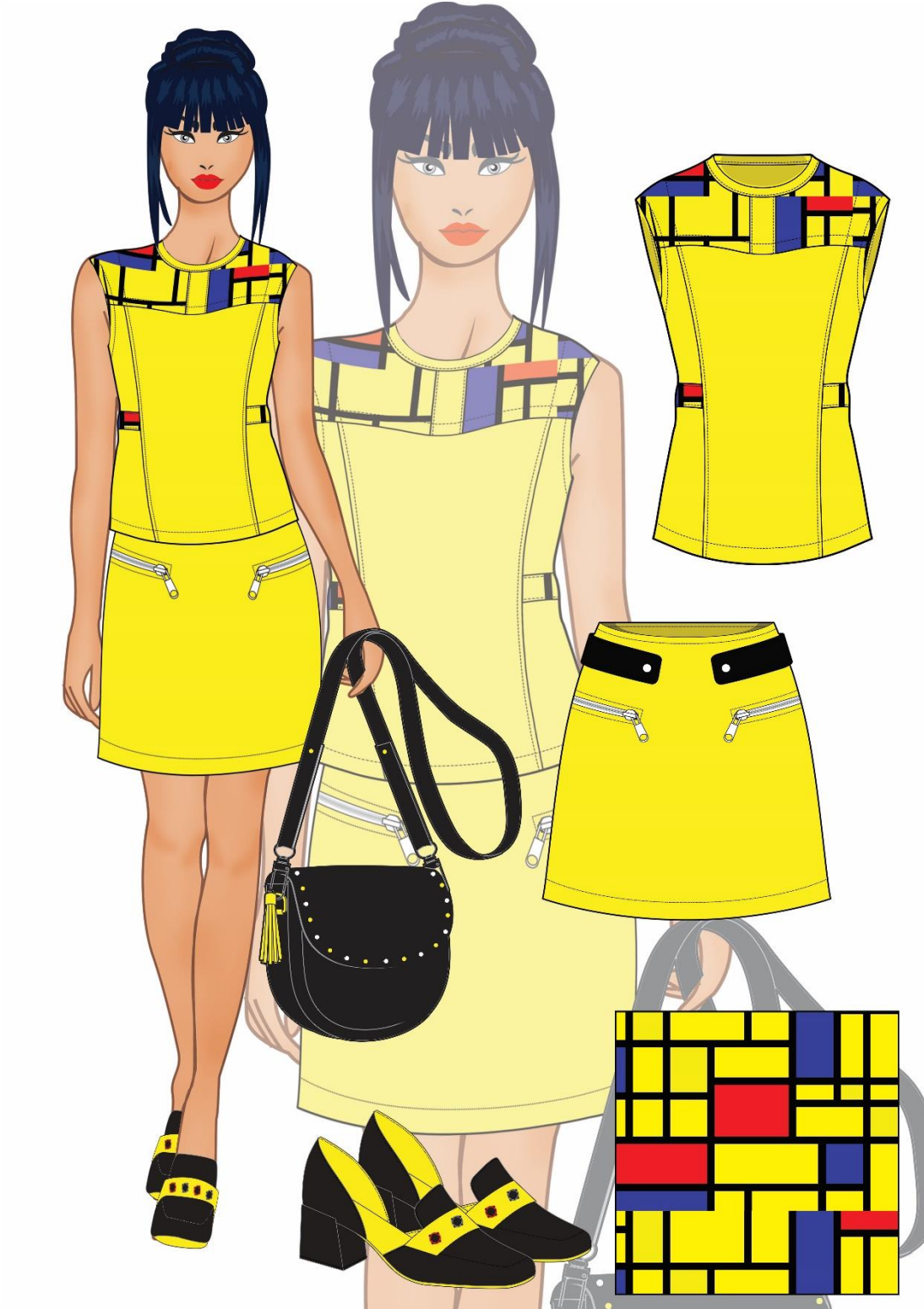

Şekil 94. Koleksiyon Çalışması Op Art 8

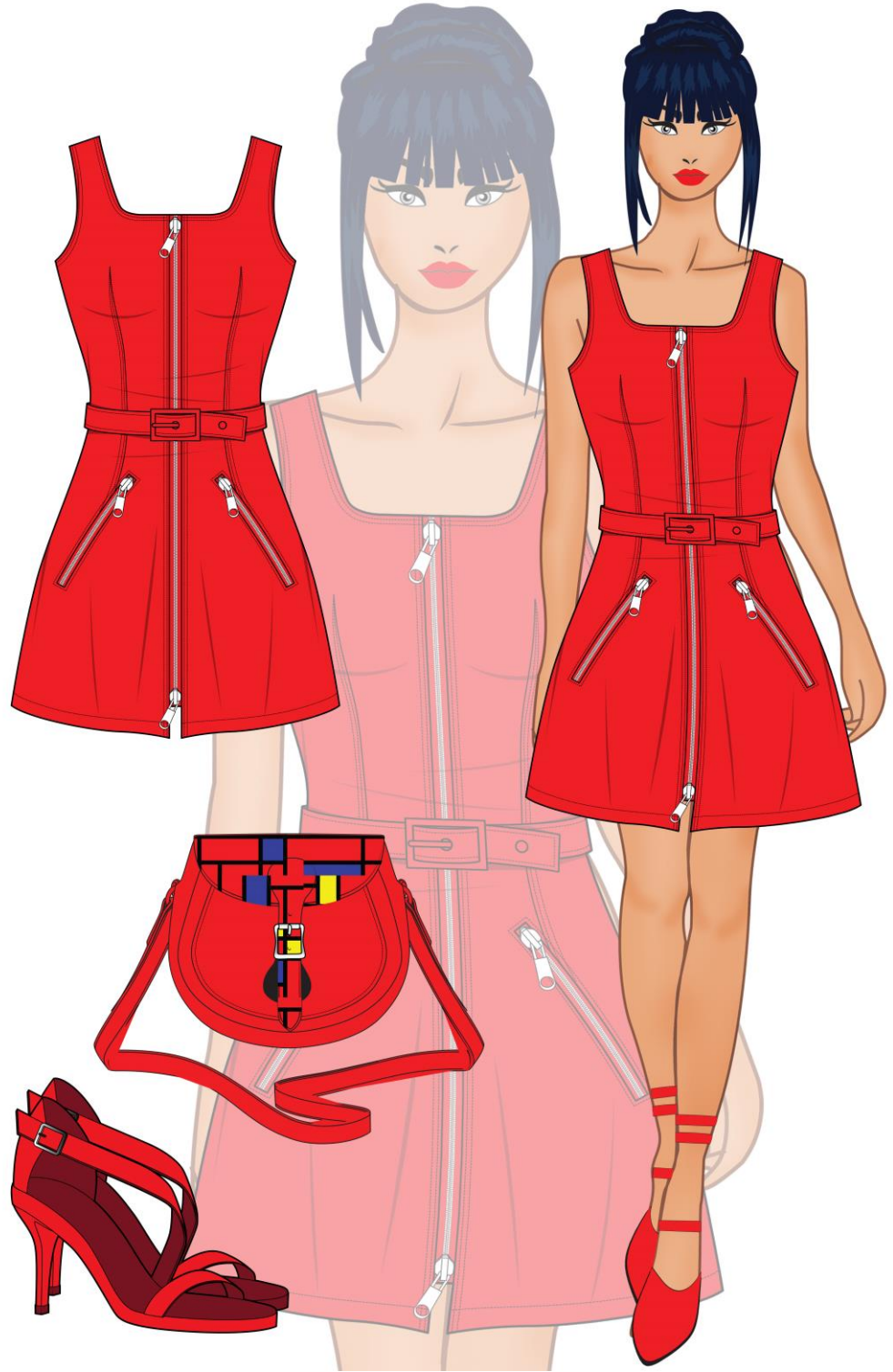
5.7.3 Yeni Plastisizm

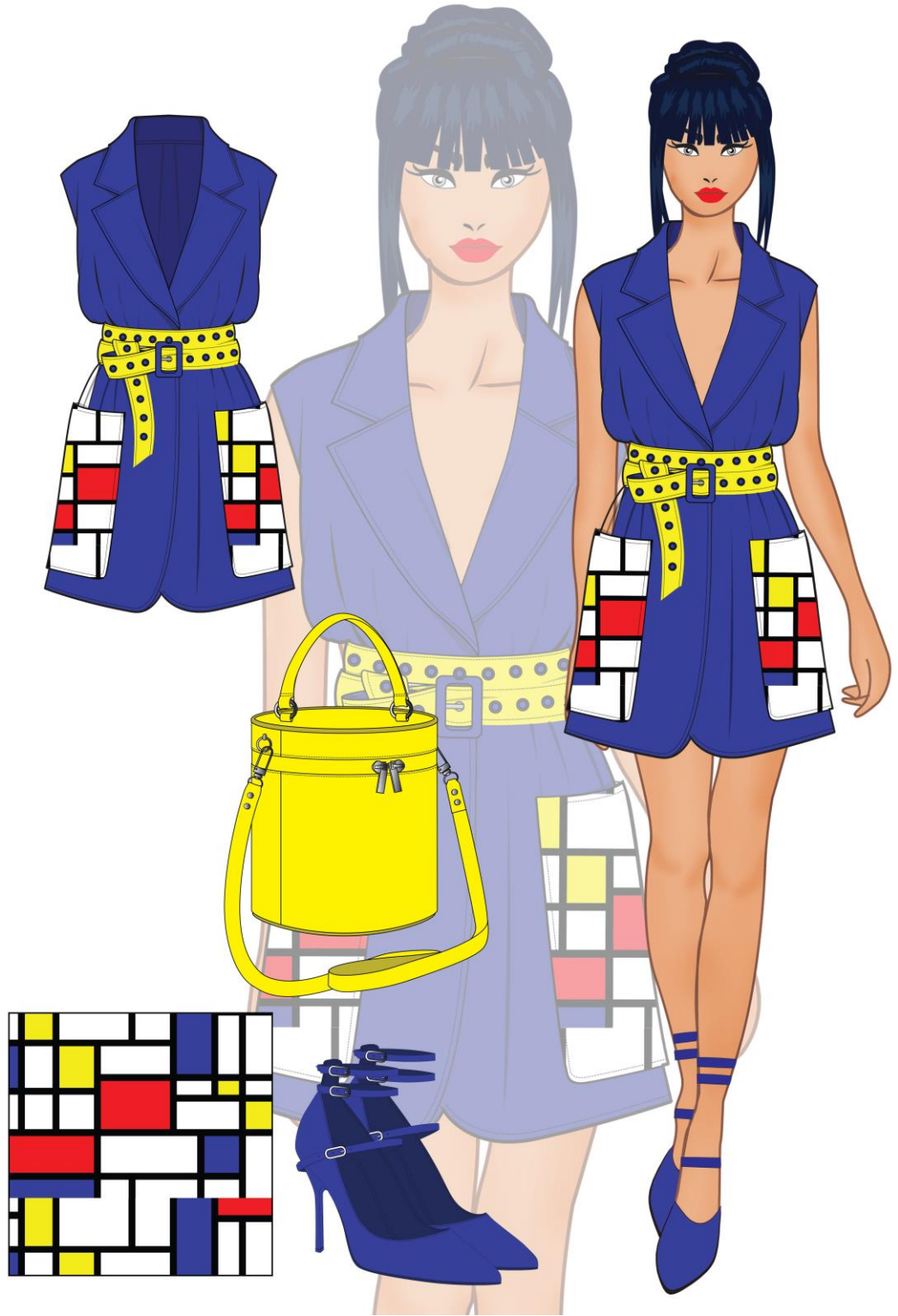
Şekil 95. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 1

Şekil 96. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 2

Şekil 97. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 3

Şekil 98. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 4

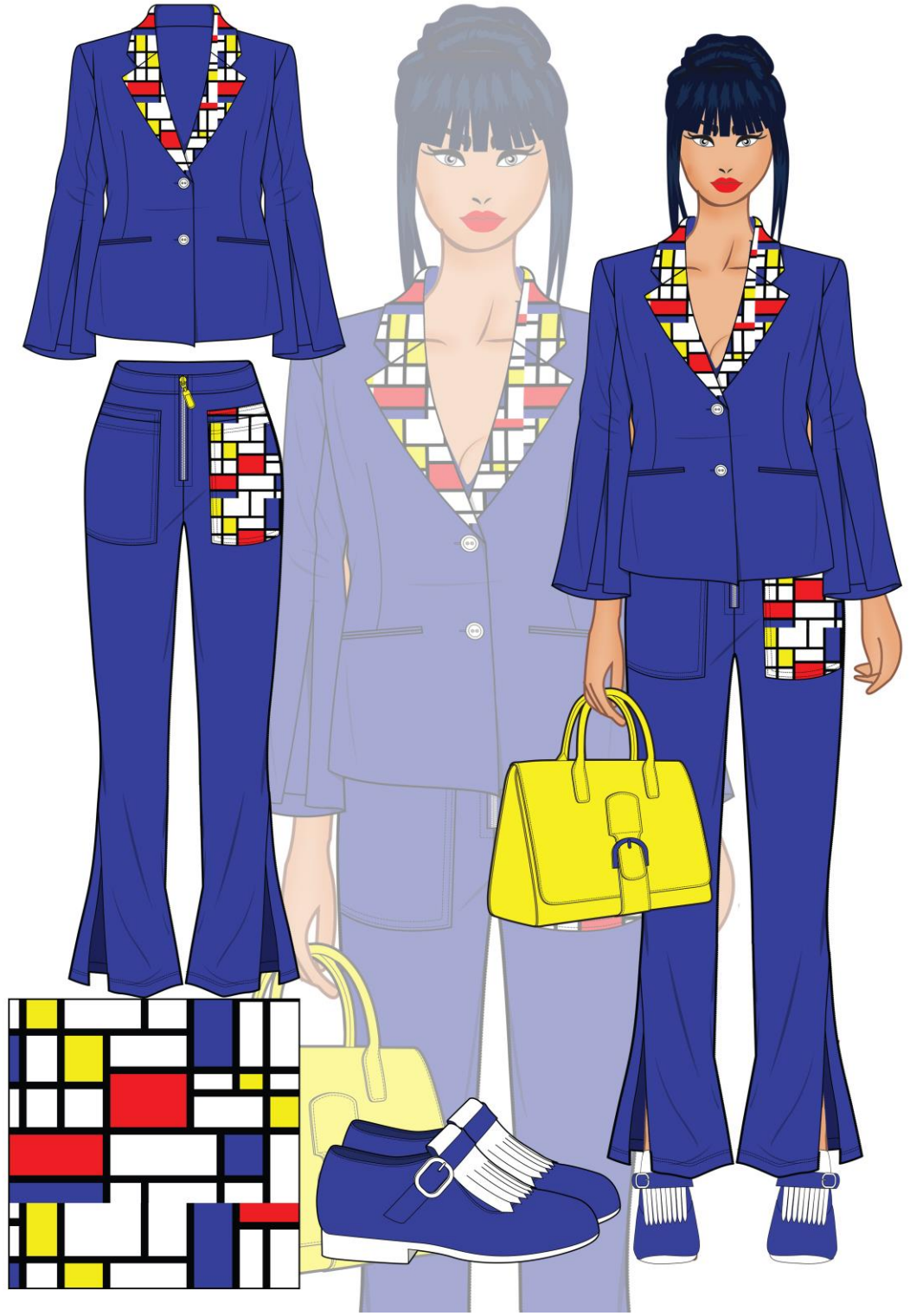
Şekil 99. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 5

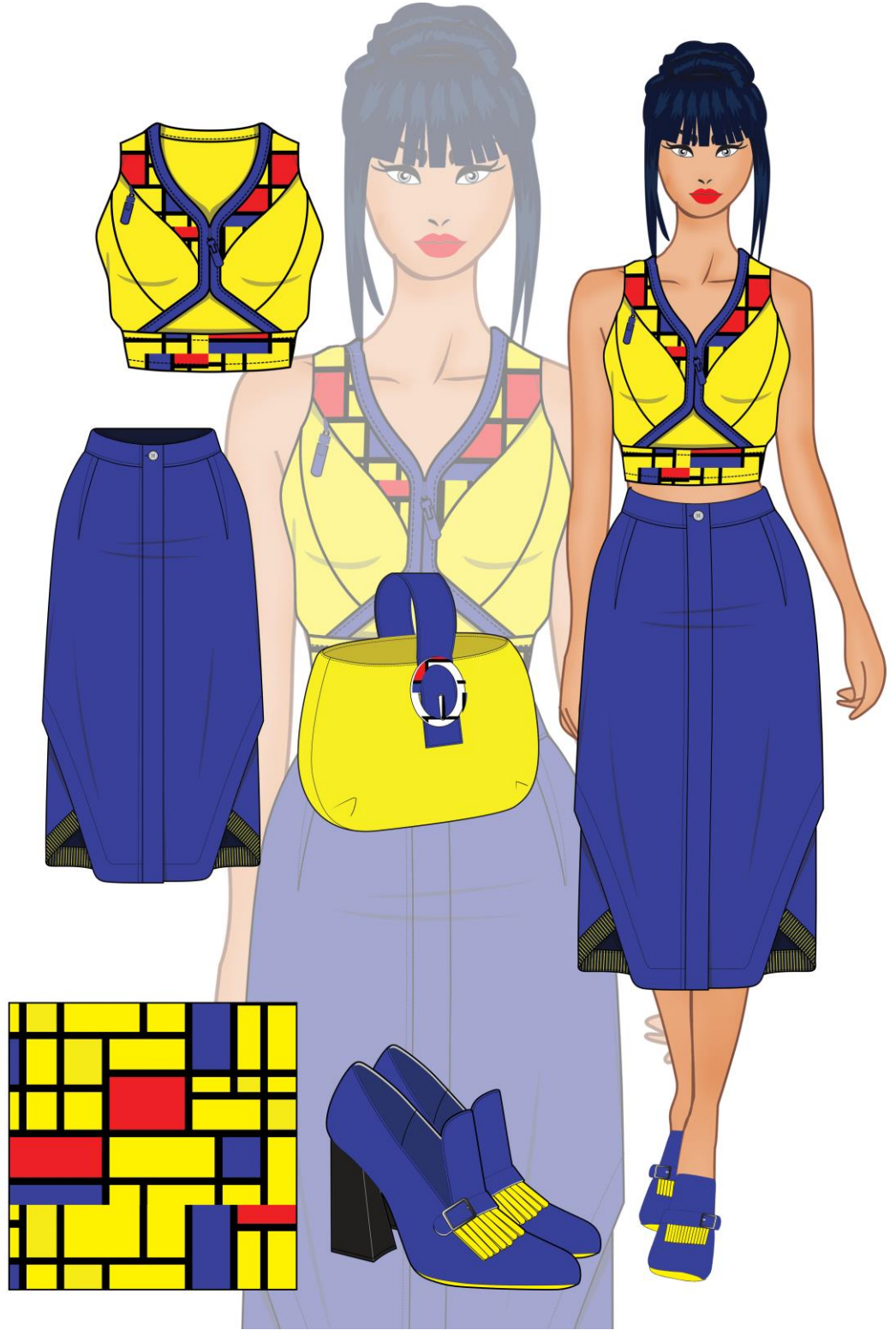
Şekil 100. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 6

Şekil 101. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 7

Şekil 102. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 8

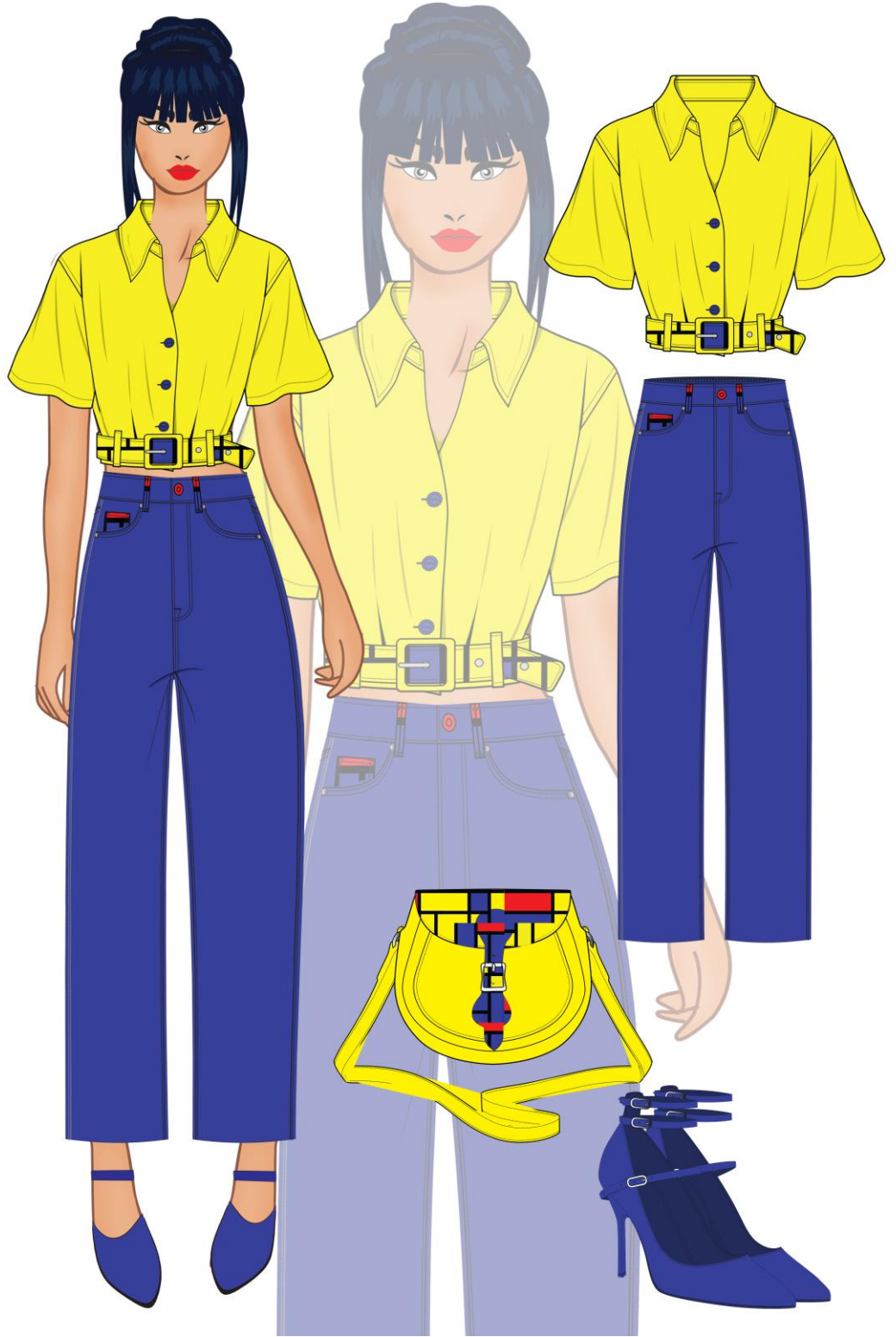
Şekil 103. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 9

Şekil 104. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 10

Şekil 105. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 11

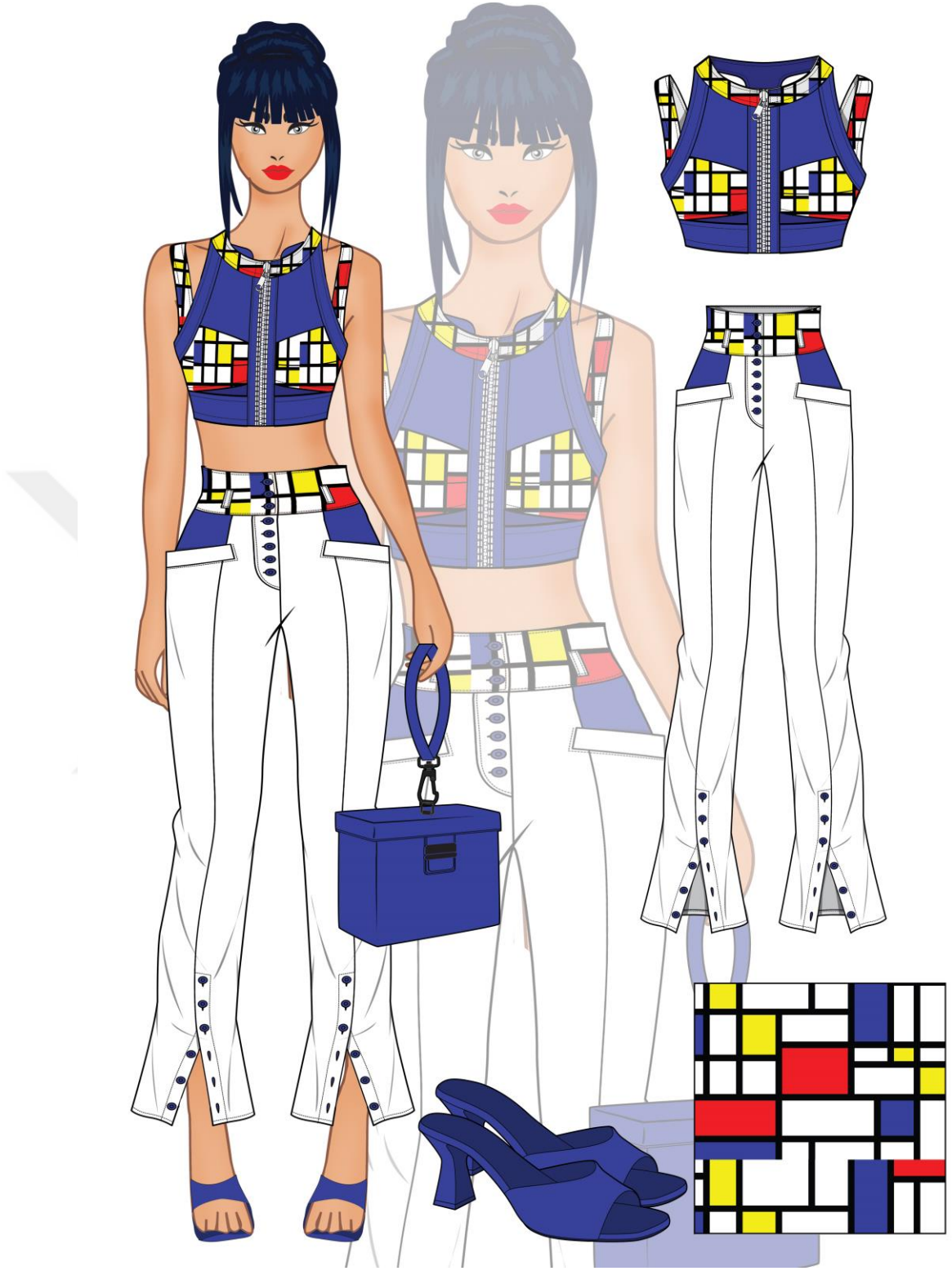
Şekil 106. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 12

Şekil 107. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 13

Şekil 108. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 14

Şekil 109. Koleksiyon Çalışması Yeni Plastisizm 15

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ

6.1. Özet

1900'lerden günümüze sanat akımları ve özellikleri detaylı olarak incelenmiş, sanat akımlarının temsilcilerinin toplumsal olaylardan nasıl etkilendiklerine dair bilgiler verilirken dönemlerdeki giysi tarihine de değinilmiştir. Ünlü moda tasarımcıları tarafından sanat akımlarının moda üzerindeki etkisini görürken koleksiyon oluşturma sürecine de yer verilmiştir.

Çalışılan bu koleksiyonda Yeni Plastisizm, Op Art ve Pop Art akımlarından etkilendirilmiş hedef kitle 18-35 yaş grubu kadın giyimi olarak belirlenmiştir. Sanat akımları koleksiyona yansıtılırken akımlara ait grafikler ve renklerden esinlenilmiş bunlara uygun grafikler çalışılmıştır.

Yeni Plastisizm akımı anlatılırken ana renk olarak beyaz, siyah, kırmızı, sarı ve mavi ana renkler olarak kullanılmıştır. Giysi klasmanı olarak günlük giyim belirlenmiştir. Pantolon bluz kombinleri, ceket pantolon kombinleri, etekler, tulumlar ve elbiseler ile bu akıma uygun koleksiyon oluşturulmuştur. Koleksiyonlardaki kombinler ayakkabılar ve çantalar ile birlikte kullanılmıştır. Pop Art akımından söz edecek olursak neon pembe, sarı ve kırmızı gibi parlak renkler tercih edilmiş bunlara göre eğlenceli patlamış mısırların, kolaların, ve dudakların olduğu grafikler çalışılmıştır. Grafikler, yüzme giyim ile kullanılmış olup bunlara uygun aksesuarlar ile kombinlenmiştir. Son olarak Op Art akımı değinecek olursak renkler siyah ve beyaz olarak kullanılmış, klasman olarak spor giyim belirlenmiştir. Siyah beyaz grafikler çalışılmış olup üç boyutlu etkiler verilmiştir.

Sonuç olarak tasarımcılar akımlardan etkilenecek her dönemde her klasmana uygun koleksiyonlar yapabilir bunları tüketiciye sunabilir.

KAYNAKÇA

- Anonim. (2007). *ÇAĞDAŞ SANAT AKIMLARI*. 04 01, 2019 tarihinde MEGEP: http://www.narsanat.com/wp-content/uploads/2011/09/cagdas_sanat_akimlari.pdf adresinden alındı
- Anonim. (2015, 10 20). *Dijital Baskı Çalışma Prensibi ve Tercih Edilme Sebepleri*. 05 14, 2019 tarihinde <https://www.matbuu.com/yardimmerkezi/dijital-baski-calisma-prensibi-ve-tercih-edilme-sebepleri/> adresinden alındı
- Anonim. (2017, 07 01). *Tampon Baskı Nedir ? Nasıl Yapılır ?* 05 16, 2019 tarihinde <https://gebzeserigrafibaski.wordpress.com/2017/07/01/tampon-baski-nedir-nasil-yapilir/> adresinden alındı
- Anonim. (2018, 03 25). *İstanbul Sanat Evi*. 05 01, 2019 tarihinde Pop Art Sanat Akımı hakkında bilgi ve sanatçıları: <https://www.istanbulsanatevi.com/resim-ekolleri/pop-art-sanat-akimi/> adresinden alındı
- Anonim. (2018, 22 02). *Pop Art Hakkında Her Şey: Tarihi, Sanatçıları ve Eserleri*. 03 12, 2019 tarihinde <https://www.themaggar.com/en-iyi-pop-art-sanatcilar/> adresinden alındı
- Anonim. (2018, 10 18). *Tasarım Akademi*. 04 22, 2019 tarihinde De Stijl Sanat Akımı: <http://www.tasarimakademi.org/de-stijl-sanat-akimi.html> adresinden alındı
- Anonim. (tarih yok). *Edebiyat Öğretmeni*. 03 09, 2019 tarihinde Dadaizm (Kuralsızlık): <https://www.edebiyatogretmeni.org/dadaizm-kuralsizlik/> adresinden alındı
- Anonim. (tarih yok). *En Çok Kullanılan Baskı Teknikleri Nelerdir?* 05 15, 2019 tarihinde <https://www.bidolubaski.com/blog/en-cok-kullanilan-baski-teknikleri-nelerdir> adresinden alındı
- ANONİM. (tarih yok). *İnterlok Kumaşlar*. 05 12, 2019 tarihinde Sarteks: <http://www.sarteksorme.com.tr/urun.asp?id=29> adresinden alındı
- Anonim. (tarih yok). *KUMAŞ ÇEŞİTLERİ* . 03 18, 2019 tarihinde Tekstil Dershanesi: <http://www.tekstildershanesi.com.tr/bilgi-deposu/kumas-cesitleri-resimli.html> adresinden alındı

- Anonim. (tarih yok). *Ofset Baskı Nedir? Nasıl Yapılır? Kullanım Alanları Nelerdir?* 05 11, 2019 tarihinde Bilgihanem: <https://bilgihanem.com/ofset-baski-nedir-nasil-yapilir/> adresinden alındı
- Anonim. (tarih yok). *TRENDLER NASIL BELİRLENİYOR?* 05 01, 2019 tarihinde TEKSTİL DERSHANESİ: <http://www.tekstildershanesi.com.tr/bilgi-deposu/trendler-nasil-belirleniyor.html> adresinden alındı
- CEYHAN, İ. (2014, 11 04). 01 25, 2019 tarihinde MODA AKIMLARININ KISA TARİHİ : <https://idilceyhan.wordpress.com/2014/11/04/moda-akimlarinin-kisa-tarihi/> adresinden alındı
- CUMMING, R. (2008). DADA. R. CUMMING içinde, *SANAT* (s. 367). İnkılap Kitabevi.
- CUMMING, R. (2008). MODERNİZM. R. CUMMING içinde, *SANNAT* (s. 341-343). İNKILAP KİTABEVİ.
- DEREBOY, E. J. (2005). E. J. DEREBOY içinde, *Kostüm Ve Moda Tarihi* (s. 118). Özel Güzel Sanatlar Stilistik Kursu.
- DEREBOY, E. J. (2005). 1920-1929. E. J. DEREBOY içinde, *Kostüm Ve Moda Tarihi* (s. 116). Özel Güzel Sanatlar Stilistik Kursu.
- DEREBOY, E. J. (2005). 1930-1939. E. J. DEREBOY içinde, *Kostüm Ve Moda Tarihi* (s. 126). Özel Güzel Sanatlar Stilistik Kursu.
- DEREBOY, E. J. (2005). 1930-1939. E. J. DEREBOY içinde, *Kostüm ve Moda Tarihi* (s. 128). Özel Güzel Sanatlar Stilistik Kursu.
- DEREBOY, E. J. (2005). 1940-1949. E. J. DEREBOY içinde, *Kostüm Ve Moda Tarihi* (s. 134-138). Özel Güzel Sanatlar Stilistik.
- ERTÜRK, N. (2012, 03). *AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ*. 03 15, 2019 tarihinde BİR MODA TASARIMCISININ KOLEKSİYON HAZIRLAMA SÜRECİ VE SİMAY BÜLBÜL: <http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423868036.pdf> adresinden alındı
- GÖKDEMİR, G. (2012). *20. Yüzyılda Moda Kavramı*. 02 14, 2019 tarihinde https://www.academia.edu/3590208/20._Y%C3%BCzy%C4%B1l_Moda_Kavram%C4%B1 adresinden alındı
- Hande. (2017, 07 10). *Moda Nedir? Tarihçesi ve Özellikleri*. 03 22, 2019 tarihinde Aktüel Bilgiler: <https://www.aktuelbilgiler.com/moda-nedir/> adresinden alındı

- HOTALI, N. (2008, 07 04). *Tifdruk Baskı*. 05 14, 2019 tarihinde <http://www.grafikerler.net/tifdruk-baski-t20210.html> adresinden alındı
- KAVRAKOĞLU, F. (2014, 04 08). *Çağdaş Sanata Varış 42 | Fütürizm 1*. 12 20, 2018 tarihinde <https://kavrakoglu.com/cagdas-sanata-varis-42-futurizm-1/> adresinden alındı
- Kaynakçı, C. Ö. (tarih yok). *Pop Art'ın Tarihine Yolculuk*. 05 01, 2019 tarihinde Brandlife: <http://www.brandlifemag.com/pop-artin-tarihine-yolculuk/> adresinden alındı
- Nazan. (2017, 12 13). 02 18, 2019 tarihinde Moda Nedir?: <https://www.makaleler.com/moda-nedir> adresinden alındı
- Nazan. (2017, 12 13). *Moda Nedir?* 04 22, 2019 tarihinde <https://www.makaleler.com/moda-nedir> adresinden alındı
- Özdemir, İ. (2016, 10 05). *Modernizm Akımı Özellikleri ve Temsilcileri*. 09 18, 2018 tarihinde <http://www.dipnotkitap.net/ROMAN/Orlando.htm> adresinden alındı
- PHILLIPS, S. (2016). Bauhaus. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 56-57). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Dadaizm. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 52-53). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Dışavurumculuk. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 34-35). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Fovizm. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 32-33). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Fütürizm. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 40-41). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Kübizm . S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 38-39). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Modernizm. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 28-29). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Op Art. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 92-93). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Pop Art. S. PHILLIPS içinde, ...*izmler* (s. 90-91). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.

- PHILLIPS, S. (2016). Süprematizm. S. PHILLIPS içinde, ...izimler (s. 48-49). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- PHILLIPS, S. (2016). Yeni Plastisizm. S. PHILLIPS içinde, ...izimler (s. 54-55). Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- Sadık, C. (2017, 12 18). *Ekspresyonizm Sanat Akımı – Dışavurumculuk*. 11 25, 2018 tarihinde <https://www.tarihlisanat.com/ekspresyonizm-disavurumculuk/> adresinden alındı
- Sadık, C. (2018, 09 20). *Pop Art Nedir? – Pop Sanat (Popüler Sanat)*. 04 03, 2019 tarihinde TARİHLİ SANAT: <https://www.tarihlisanat.com/pop-art-populer-sanat-nedir/> adresinden alındı
- Sunal, B. (2016, 11 18). *Fovizm Nedir?* 09 21, 2018 tarihinde <https://www.makaleler.com/fovizm-nedir> adresinden alındı
- Süprem Terimi Hakkında Bilgiler*. (tarih yok). 05 12, 2019 tarihinde Dersimiz.Com: <https://www.dersimiz.com/terimler-sozlugu/suprem-nedir-ne-demek-25412> adresinden alındı
- Tuğal, S. A. (2012). Op Art Akımının Oluşumu. S. A. Tuğal içinde, *Oluşum Süreci* içinde *Op Art* (s. 94-99). Hayalperest Yayınevi.
- YAYKIR, S. (2017). *SALVADOR DALİ VE SÜRREALİST AKIM*. 02 01, 2019 tarihinde https://www.academia.edu/33824339/Salvador_Dali_ve_S%C3%BCrrealist_Ak%C4%B1m adresinden alındı

ÖZGEÇMİŞ

9 Haziran 1994 tarihi İstanbul ili Şişli İlçesi doğumluyum. Liseyi Rüştü Akın Anadolu Meslek Lisesi'nde giyim üretim teknolojileri bölümünde tamamladıktan sonra, Arel Üniversitesi'nde ön lisans Moda Tasarımı bölümünü kazandım. Bu bölümü 2014 yılında bitirdikten hemen sonra Beykent Üniversitesi'nde Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımını kazarak lisans eğitimimi devam ettirdim. Bu dönem zarfında kadın giyimi üzerine bir firmada tasarım departmanında kariyerimi sürdürürken bir yandan da Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi bölümüne kayıt oldum. 2016 Yılında Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun oldum. Aynı yıl içinde yüksek lisans eğitimine başladım.

Hobilerim, çizim yapmak, fotoğraf ve videolar çekerken bunları insanlarla paylaşmaktır.

Aday: Nurcan Hurma